

HUIS VAN DE WIJK

LYDIA

Het Ignatius

Fotowedstrijd

Balletles voor kinderen

80 jaar na de bevrijding

4 en 5 mei herdenkingen

Colofon

Deze krant is een uitgave van het Huis van de Wijk Lydia/Buurthuis Lydia en wordt huis-aan-huis verspreid. Oplage:15.000 (5 x per jaar)

Samenstelling/redactie: Jenneke van Bakel (JvB), Dédé Brouwer (DB), Daniëlle de Doelder (DdD), José Helmer (JH), Charles van der Hoog (CvdH), Inge Oortgiesen (IO), Carla Wijnstroot Pekaar (CWP).

Bijdragen in dit nummer van: Jacqueline Blaauboer (JB), Hans Beerends (HB), Thea Geurtsen (TG), Joris Marsman (JM), Gaby van der Mee (GvdM), Florrie de Pater (FdP), Mechtild Rietveld (MR).

Vormgeving: studio 10, Tineke Kooistra

Foto's: Archief Lydia (tenzij anders aangegeven) en Date van Utteren

Drukkerij: Rodi Rotatiedruk

Redactie: redactie@buurthuislydia.nl

Advertenties: advertentie@buurthuislydia.nl (kijk voor tarieven op www.buurthuislydia.nl)

De redactie van de wijkkrant bestaat vrijwel geheel uit vrijwilligers. Ingezonden artikelen, max. 400 woorden, zijn *alleen welkom* op redactie@buurthuislydia.nl en worden altijd met referentie (bron) geplaatst. Ingezonden foto's moeten een grootte hebben van minimaal 1 MB. De weergegeven meningen hoeven niet overeen te komen met die van de redactie. De redactie behoudt zich het recht voor om stukken in te korten en te beoordelen op geschiktheid. Deze wijkkrant wordt door vrijwilligers huis aan huis bezorgd in de op de voorkant vermelde buurten. Geen krant ontvangen? U kunt er ook een afhalen bij: **Buurthuis Lydia** Roelof Hartplein 2a, 1071 TT 020 662 94 97 (van 12-16 uur) info@buurthuislydia.nl www.buurthuislydia.nl

Volgende krant: bezorging vanaf 23 juni. Kopij inleveren vóór vrijdag 9 mei a.s. Reservering voor advertentieruimte vóór woensdag 7 mei via advertentie@buurthuislydia.nl

Voor actuele informatie over Huis van de Wijk Lydia en Buurthuis Lydia kunt u ook terecht op de website. Ga naar www.buurthuislydia.nl. Daar vindt hoe u zich kan aanmelden voor het ontvangen van de digitale nieuwsbrief, het digitale krant-archief vanaf 2021 en het laatste nieuws over Lydia's activiteiten.

Inhoud

Voorwoord	3
Buurthuis Lydia en Huis van de Wijk met o.a. het programma rond Bevrijdingsdag	4-7
Tentoonstellingen	8
Welzijn op recept	9
Activiteiten Buurthuis Lydia	10-11
Dufayhuis	12-15
Cultuur in de buurt	16-19
Herdenken in boeken	20-21
Herdenken in de buurt	22-23
Buurt	24-25
Flora en Fauna	26-27
Fit in de buurt	28
Denksport	29
Denkend aan Oud-Zuid	30
Bij de achterkant, Annonce	31

Komt dat zien!

Onderstaande gebeurtenissen zijn zéker een bezoek aan Buurthuis Lydia waard:

Tentoonstellingen:

- 16 stukjes tuin vanaf 2 april tot 21 mei
- Een Kamer Voor Jezelf van 24 mei tot medio juli met opening op 24 mei van 16.00 - 18.00 uur

- Kookworkshops op 28 april & 26 mei van 17.30 - 20.30 uur
- Zondagmatinee op 18 mei & 15 juni van 15.00 - 16.00 uur
- Vlooiemarkt op 11 mei van 12.00 tot 16.00 uur
- True Jazz op 27 april & 25 mei van 16.00 - 18.30 uur
- Scrabblemiddag op 13 april van 14.00 - 16.00 uur

Bij de voorkant: Een man, vrouw en twee kinderen die vluchten voor een oplaaiend vuur. Het Zigeunermonument Hel en vuur is een bronzen beeld van Heleen Levano, dat zij in 1978 opdroeg aan de Roma en Sinti, die op hun beurt het beeld aan het Museumplein schonken. In de nacht van 1 augustus 1944 werden vijfduizend zigeuners in Auschwitz vergast. Sinti en Roma houden jaarlijks op die datum een herdenkingsbijeenkomst bij dit monument. Op 4 mei zal het ook betrokken zijn bij het herdenkingsprogramma, waarover u informatie vindt op pagina 22. Foto: Tineke Kooistra

Voorwoord

Vriendschap. Foto: Pexels

Een mooi programma in het vooruitzicht

Wat een fantastische opkomst bij onze activiteiten de afgelopen tijd! De Zondagmatinee in februari trok maar liefst 65 bezoekers, een geweldige opkomst, hartelijk dank daarvoor! De stretching workshop was in no-time volgeboekt, de Rueda workshops zijn een topper en ook de ruilbeurs was een groot succes. Het is mooi om te zien hoe enthousiast en betrokken de buurt is.

Vooruitkijkend hebben we weer een prachtig programma voor u. Op 5 mei organiseren we samen met de Coenen en de OBA een speciaal evenement om stil te staan bij vrijheid.

De dames van de Buurthap koken op 7 mei voor de laatste keer een heerlijke maaltijd, een aanrader! Daarna is er een zomerstop van juni t/m augustus, en vanaf september keren de Cooking Sisters terug. Ook de geliefde kookworkshops van The Land staan vanaf eind april weer op de planning.

Daarnaast komen er nieuwe tentoonstellingen: één van de buurthuis-tekengroep van Els de Does, waar prachtige werken van buurtgenoten te zien zullen zijn in een unieke collage. De volgende tentoonstelling is opgedeeld in twee delen: in de OBA ontdek je de geschiedenis van Amsterdamse wooncomplexen voor alleenstaande vrouwen, terwijl bij ons de focus ligt op Huize Lydia zelf, met historische foto's die de leefwereld van vroegere bewoonsters tot leven brengen.

Jonge dansliefhebbers opgelet! Naast de reguliere jazz- en klassiek balletlessen voor volwassenen van Gerry Wisman kunnen nu ook kinderen vanaf 10 mei gratis balletlessen volgen op zaterdagochtend. En voor film liefhebbers hebben wij ook goed nieuws! De Regenboog Groep organiseert elke tweede zondagavond van de maand voor haar vrijwilligers een filmavond, maar ook buurtbewoners zijn welkom. Wilt u erbij zijn? Houd onze website in de gaten voor het programma, de wijze van aanmelden en overige informatie!

Een leuke uitdaging voor alle buurtbewoners: doe mee aan onze fotowedstrijd waarbij u een bijzonder moment vastlegt dat voor u vriendschap uitdrukt. Het gaat niet om technische perfectie, maar om de emotie. De mooiste inzendingen worden tentoongesteld in het buurthuis.

We hopen u binnenkort bij een van onze activiteiten te mogen verwelkomen. Kom langs, doe mee en geniet van alles wat onze buurt te bieden heeft!

Afsluitend nog een persoonlijke noot: sinds enkele weken ben ik met veel enthousiasme aan de slag gegaan als welzijnscoach voor Oud-Zuid (postcodes 1071, 1075 en 1077), binnen het programma Welzijn op Recept. Ik kijk ernaar uit om buurtbewoners te ondersteunen en mee te mogen werken aan hun welzijn.

Met vriendelijke groet, José Helmer, Buurtwerker en Welzijnscoach Oud-Zuid, 06 42360117, j.helmer@combiwel.nl

Wereld Scrabbledag

Op zondag 13 april van 14.00 tot 16.00 uur organiseren De Coenen en Buurthuis Lydia samen een scrabbledag in het kader van Wereld Scrabbledag. Dat is eens wat anders dan Wereld Gibbondag, Badeend-dag of Dag van de Tandefee en makkelijker te vieren. Vergeet niet je woordenschat en je goede humeur mee te nemen en kom ons gezelschap houden. Een spelletjesmiddag, altijd leuk en gezellig. Aanmelden hoeft niet, maar kom op tijd, want vol is vol.

Fiets gezellig mee met Doortrappen!

Fietsen is dé manier om in beweging te blijven en samen met anderen te genieten van de omgeving. Daarom organiseren Doortrappen, Buurthuis Lydia en Cok Oostveen (fietsgroepen.nl) een leuke en veilige fietstocht speciaal voor 55-plussers. We fietsen een mooie route van

Vlooiemarkt

De vlooiemarkt is niet meer weg te denken uit Buurthuis Lydia. Dit jaar organiseren we deze markt maar liefst vijf keer. Op zondag 11 mei is de eerstvolgende markt. Zoekt u net dat ene ontbrekende pareltje uit uw collectie, een gehaakte muis of een oud, mooi gebruiksvoorwerp, dan is dit de uitgelezen dag voor u. Er is voor ieder wat wils. Vintage, curiosa, kleding, brocante en boeken. De bar is dan open voor een hapje en een drankje.

Kom snuffelen en scoren op zondag 11 mei (en komende zomer op 13 juli) van 12.00 tot 16.00 uur.

Indien u een tafeltje wilt huren, bel naar Ronald Samwel 06 297 525 19.

Wie wil in de klankbordgroep?

Buurthuis Lydia bestaat nu drie jaar onder beheer van de gelijknamige stichting. Nu alles goed op orde is, willen we het interieur verfraaien, want op dit moment kun je het wat ‘karig’ noemen. We hebben een architecte gevraagd ons daarbij te helpen. Graag zouden we een klankbordgroep in het leven roepen die meedenkt en -kijkt. We zoeken een paar vrijwilligers, die expertise hebben op het gebied van kleurschakering van het interieur van grote, klassieke gebouwen en ook affiniteit hebben met het buurthuis.

Voldoe je aan deze criteria?
Neem dan contact op met zijn fdepater@buurthuislydia.nl FdP

15 tot 20 kilometer. Voorafgaand aan de fietstocht is er een fietsenmaker aanwezig voor een gratis fietscheck. Veilig fietsen begint namelijk met een veilige fiets! En als extraatje ontvangt elke deelnemer een Doortrappen goody bag!

Wanneer: zaterdag 17 mei.
We stappen om 10.00 uur op bij Buurthuis Lydia.

Fietst u mee?
Meldt u aan via info@buurthuislydia.nl of kom gewoon langs. Deelname is gratis. We kijken uit naar een mooie en gezellige fietstocht!

Foto: Thea Geurtsen

Bevrijdingsdag vieren we!

Op Bevrijdingsdag pakken we goed uit: Lydia, De Coenen en de OBA hebben een mooi programma in elkaar gezet met een lezing over verzetsstrijders, wandelingen langs plekken die een betekenis in de oorlog hadden, een vrijheidslunch en een muziekprogramma. Dus keuze genoeg in de buurt.

We beginnen met een lezing en een wandeling.
Journalist en historicus Peter Beukema vertelt over Fotohandel Lux op de Roelof Hartstraat 4. Voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog woonde en werkte de Amsterdammer Richard Voitus van Hamme daar als filiaalhouder. In 1942 doet de politie een inval. Voitus zou vuurwapens, illegale kranten en goederen voor zwart-handel hebben. Samen met zijn Joodse onderduiker Bernard Davids wordt hij gearresteerd. Via het Huis van Bewaring aan de Havenstraat gaat hij naar het ‘Oranje Hotel’ in Scheveningen. Tien weken later op 4 november 1942, wordt hij op de Waalsdorpervlakte gefusilleerd.

De wandeling voert u door het Amsterdam Zuid van Etty Hillesum. Onder leiding van dr. Babs Boter (Vrije Universiteit Amsterdam) wandelt u door Zuid langs de belangrijke plekken uit het leven van de Joodse dagboekschrijfster Etty Hillesum. Uiteraard is er tijdens de wandelingen ruimte om vragen te stellen en met elkaar in gesprek te gaan. De wandeling duurt ongeveer 1,5 uur

en vereist een (redelijk) goede conditie. We herhalen de wandeling ’s middags om meer mensen de gelegenheid te geven meer over het leven van Etty Hillesum te weten te komen.

Na de wandeling en de lezing bieden wij u een lunch aan. U kunt kiezen: in De Coenen of Buurthuis Lydia. Geef u hiervoor wel op!

Om 14 uur komt Ken Besuijen in Buurthuis Lydia oud-Amsterdamse liedjes zingen. Liedjes van voor, tijdens en net na de oorlog. Edwin Paarlberg zal hem op de piano begeleiden. Mogelijk komen er nog een paar lekkere meezingers langs!

OBA
In navolging van de Etty Hillesum-wandelingen zal de OBA op vrijdagavond 9 mei om 19.30 uur een aanvullend programma organiseren in De Coenen: *In het voetspoor van Etty Hillesum. Herinneringsplekken in Amsterdam Zuid.* Tijdens de lezing zal dr. Babs Boter spreken over de gangen van Etty Hillesum door Amsterdam. Meer informatie hierover is verkrijgbaar bij de activiteiten op 5 mei en op www.oba.nl/agenda.

Tijd	Activiteit	Waar
10.45 - 12.15	Wandeling 1 door het Amsterdam Zuid van Etty Hillesum. Opgeven via buurtzuid@oba.nl of aan de balie van OBA	OBA Roelof Hartplein
11.00 - 12.00	Lezing over Fotohandel Lux, de inval en dood van de filiaaleigenaar. Opgeven niet nodig	Buurthuis Lydia Roelof Hartplein 2A
12.15 - 13.45	Vrijheidslunch; opgeven bij info@buurthuislydia.nl	Buurthuis Lydia
12.15 - 13.45	Vrijheidslunch; opgeven bij info@decoenen.com	De Coenen J.M. Coenenstraat 4
14.00 - 15.00	Muziekprogramma door Ken Besuijen en Edwin Paarlberg Opgeven niet nodig	Buurthuis Lydia Roelof Hartplein 2A
15.15 - 16.45	Wandeling 2 door het Amsterdam Zuid van Etty Hillesum. Opgeven via buurtzuid@oba.nl of aan de balie van OBA	OBA Roelof Hartplein
9 mei: 19.30 uur	Lezing: <i>In het voetspoor van Etty Hillesum. Herinneringsplekken in Amsterdam Zuid</i> door Babs Boter	De Coenen J.M. Coenenstraat 4

Fotowedstrijd over Vriendschap

Vriendschap para sempre. Foto: F. Lintmeijer

Midden in de zomer willen we de rust en stilte doorbreken met een fototentoonstelling rondom het thema vriendschap. Om mooie en bijzondere foto's te kunnen laten zien, organiseren we een fotowedstrijd. Iedereen in de buurt kan deelnemen en zijn of haar mooiste foto insturen die vriendschap op een bijzondere manier vastlegt. De beste inzendingen worden genomineerd en zullen in Buurthuis Lydia worden tentoongesteld.

Hoewel het nog lang geen zomer is, publiceren wij informatie over deze wedstrijd nu al, zodat u voldoende tijd heeft om na te denken over uw inzending en om een mooi moment van vriendschap vast te leggen.

Wat maakt een goede foto voor deze wedstrijd?

- Het idee: de foto moet het thema vriendschap duidelijk uitdrukken. Het gaat niet om technische perfectie, maar om de boodschap die de foto overbrengt: emotie. Vriendschap draait om gevoel. Denk aan momenten van samen lachen, elkaar helpen of simpelweg samen zijn.
- Creativiteit: wij moedigen deelnemers aan om buiten de gebaande paden te denken en vriendschap op een unieke manier vast te leggen.
- Diversiteit: vriendschap kent vele vormen. Of het nu tussen verschillende generaties, culturen of groepen is, alle vormen van vriendschap zijn welkom.

De wedstrijd staat open voor iedereen, ongeacht ervaring. Technische aspecten zoals belichting zijn niet het belangrijkste; wij richten ons vooral op de betekenis en de emotie achter de foto. Dus pak uw camera, leg een mooi moment van vriendschap vast, en wie weet komt uw foto in ons buurthuis te hangen op de tentoonstelling die op de Dag van de Vriendschap op 30 juli wordt geopend!

De deadline voor inzending is maandag 7 juli. U kunt uw foto inzenden naar fdepater@buurthuislydia.nl.

Gratis jeugdballetlessen in Buurthuis Lydia

Vanaf 10 mei a.s. kan de jeugd weer gratis balletlessen volgen in buurthuis Lydia. Kinderen van 6 tot 12 jaar zijn welkom op de zaterdagochtend. Gerry Wisman (1950) - onze zeer ervaren balletdocente - nam hiertoe het initiatief.

Gerry is opgegroeid in Australië. Vanaf haar negende wist ze dat ballet haar passie was. Ze is als ballerina afgestudeerd in Australië en kwam op haar twintigste naar Nederland. Als professioneel danseres danste ze onder meer bij het Nationaal Ballet. Na haar professionele carrière heeft zij altijd balletles gegeven, aanvankelijk betaald, maar sinds 2011 onbezoldigd. Zo werkte ze onder meer in buurthuis Het Hoekhuis in Watergraafmeer en De Brink in Betondorp. In buurthuis Lydia geeft ze sinds 1995 les, zowel klassiek- als jazzballet. In 2021 ontving zij als blijk van waardering voor al haar vrijwilligerswerk de Amsterdamspeld.

Gerry vindt het vooral fijn dat haar kleine en grote cursisten geluk en vreugde vinden in het dansen, net als zij. In haar lessen zorgt ze voor veiligheid en een fijne sfeer. Waar het gaat om les aan de kinderen, overlegt ze alles met de ouders. Uitblinkers stuurt ze door naar goede balletscholen.

“Dansen. Mensen worden er zo gelukkig van. Op welk niveau je ook danst, mensen kunnen hun zorgen kwijt. Je ziet vriendschappen ontstaan. Dans is mijn passie. Ik ben trots dat ik nog steeds zelf meedans tijdens de lessen, behalve de sprongen. Ik wil dit blijven doen tot het niet meer kan.”

De jonge Gerry. Foto: Siegfried Regeling

Gerry en Stichting Buurthuis Lydia voelen zich betrokken bij kinderen van vluchtelingen en hopen dat zij ook komen dansen. Kent u vluchtelingen, geeft u deze tip dan door? Agaath Kruijswijk

Zondagmatinees

Martin de Ruiter

Sebastiaan van Delft

18 mei 2025

Martin de Ruiter, bandeon en Sebastiaan van Delft, piano

De veelzijdige Martin de Ruiter speelt op de bandoneon tango's van Astor Piazzolla en eigen composities. Hij trad onder meer op met het Nederlands Blazersensemble. Sebastiaan van Delft is als pianist actief in zeer uiteenlopende muzikale stijlen. Hij was van 1998 tot 2010 pianist bij het ensemble van bandoneonist Carel Kraayenhof.

Tijd: 15.00 tot 16.00 uur. Entree: 7 euro (stadspas 2,50 euro)
Annelies van der Schaaf – Bos, 06 187 687 88

Kookworkshops

Om de rijkdom en diversiteit aan kennis over (thuis)koken binnen onze stad te vieren, organiseren we kookworkshops in Buurthuis Lydia. In tegenstelling tot traditionele workshops met één docent, nodigen we je uit om deel te nemen en je eigen vaardigheden en kennis over koken te delen. Neem een recept mee dat voor jou persoonlijke betekenis heeft, binnen het thema van de workshop. Tijdens de eerste helft van de workshop bereidt iedereen zijn of haar gekozen recept met het uitgelichte ingrediënt. De tweede helft bestaat uit een gezamenlijke maaltijd, waarin deelnemers hun gerechten kunnen presenteren, hun kooktechnieken uitleggen en de verhalen erachter delen. Sluit aan bij één of meerdere workshops om jouw recept te delen en te leren van anderen.

De eerste workshop, met als thema 'Salades', vindt plaats op maandag 28 april. De workshops zijn gratis; we vragen alleen om je eigen ingrediënten mee te nemen. Wij zorgen voor enkele

Foto: Mikey Ba

basisingrediënten. Vraag gerust naar de mogelijkheden. De voertaal is Engels.

Cooking workshops

Highlighting the wealth and diversity of knowledge about (home) cooking within our city, we are organizing communal cooking workshops at Buurthuis Lydia. Unlike traditional workshops with a single instructor, you are invited to participate and share your own skills and knowledge about cooking. Bring

Marcel Worms

15 juni 2025

Marcel Worms, piano

Concertpianist Marcel Worms laat ons genieten van de Grote Drie van het Weense Classicisme: Haydn, de oervader van de klassieke sonate, Mozart, die de sonate verder ontwikkelde en verfijnde, en Beethoven die zich bevrijdde uit het keurslijf van de sonatevorm.

along a recipe that holds personal significance for you, within the theme of the workshop. During the first half of the workshop, everyone will prepare their chosen recipes using the highlighted ingredient. The second half will be a shared meal, offering everyone the opportunity to present their dishes, explain their cooking techniques, and share the stories behind them. Join one or many of these workshops to share your recipe and learn from others.

The first workshop on 'Salads' takes place on Monday April 28. The workshops are free; we just ask that you bring your own ingredients. We will provide some basic ingredients, please inquire.

Data en thema's/Date and themes:
28 April: Salades/salads
26 May: Sauzen/sauces
30 June: Dumplings
Tijd/time: 17.30-20.30 uur
Aanmelden/Sign up:
theland.amsterdam@gmail.com
Info: www.thelandamsterdam.com

Een kamer voor jezelf

Van 24 mei tot en met 13 juli zijn er twee tentoonstellingen te bezoeken op het Roelof Hartplein: in de OBA en in Buurthuis Lydia. In de OBA is de tentoonstellingsinstallatie *‘Een kamer voor jezelf’* te zien. Deze compacte tentoonstelling gaat over Amsterdamse wooncomplexen voor alleenwonende vrouwen daterend van het middel-eeuwse Begijnhof tot de flats voor werkende vrouwen uit de jaren zestig van de vorige eeuw. Maar met welk doel? Om vrouwen te beschermen, of om ze te emanciperen? De architectuur van de gebouwen vertelt veel over hoe er in een bepaalde tijd naar de alleenwonende vrouw werd gekeken. Met foto's, tekst, archiefstukken én interviews met de huidige bewoonsters leer je van alles over deze bijzondere bouwwerken.

Ons buurthuis is één van de gebouwen waar de tentoonstelling over gaat: Huize Lydia werd bijna honderd jaar geleden gebouwd als opvanghuis voor vrouwen en meisjes. Dit burcht-achtige gebouw moest ervoor zorgen dat de bewoonsters een veilig thuis hadden in de 'gevaarlijke' stad. Ze werkten vaak als dienstbode of in een

Huize Lydia, kort na de opening in 1927. Sinds 1996 is dit gebouw van architect Jan Boterenbrood een rijksmonument.

winkel, en woonden dan op een klein kamertje in Huize Lydia. Beneden werd er samen gegeten, gebreed, 'geconverseerd' en werden er spelletjes gespeeld. In Buurthuis Lydia zijn unieke historische foto's te zien van de bewoonsters uit de jaren dertig en hun kamers. Zo komt de geschiedenis van het gebouw echt tot leven.

16 stukjes tuin

Collage van 16 stukjes tuin Foto: Els de Does

Docent tekenen en schilderen Els de Does organiseert een bijzondere tentoonstelling: "Het is alweer even geleden dat we dit samengestelde kunstwerk met de woensdagochtendgroep tekenen en schilderen maakten. Eind juni 2022

legden we op de grond van de bovenzaal de stukken aan elkaar en genoten van het resultaat. Na al die tijd als een bundeltje in een la gelegen te hebben, hangt het nu weer samengesteld aan de wand te stralen in dezelfde ruimte als waar we het drie jaar geleden maakten.

We lieten ons voor dit werk inspireren door een schilderij van Leo Gestel, met de titel 'Tuintje'. Gestel verbleef in de winter van 1914 met een aantal bevriende kunstenaars op Mallorca en dit was een van de eerste werken die hij daar maakte. We drukten een grote foto af van dit schilderij en sneden die in 16 kleine vierkantjes die onder de cursisten werden verdeeld. Zo'n vierkantje mat 2x2 cm, en iedere cursist vergrootte dat vervolgens naar 30x30 cm in een materiaal naar keuze. Er werd gewerkt met pastels, houtskool, aquarel- en acrylverf. Af en toe pasten we de werken even aan elkaar om te kijken of de 16 delen aaneensloten als we ze weer zouden samenvoegen.

Het schilderij dat we als uitgangspunt namen, is een al behoorlijk geabstraheerd tuintje, en van onze vertaling is elk stuk op zich een ogenschijnlijk abstract werk geworden. We moesten soms goed kijken wat onder en wat boven was. We werden ons hierdoor extra bewust van de kracht kleurvlakken en de dynamiek van de compositie. Met dank aan Leo Gestel!"

Welzijn op recept, iets voor u?

Een gesprek met José Helmer, buurtwerker en nu ook welzijnscoach voor Oud-Zuid

Amsterdammers van 18 jaar en ouder die tobben met een onbestemd gevoel van onbehagen, zoals vermoeidheid, somberheid, stress of angst, lopen vaak tegen een muur van onbegrip aan. Professionals constateren dan 'enkelvoudige psychosociale klachten'. Sinds 10 jaar bestaat de mogelijkheid door de eerstelijnszorg – denk hierbij aan de huisartsenpraktijk, fysiotherapeut, apotheker, of buurtteam – te worden doorverwezen naar een welzijnscoach in de buurt die iemand een steuntje in de rug kan geven en motiveren om, bijvoorbeeld, een activiteit op te pakken, waardoor men uit het isolement komt om zo de zorgen mogelijk te verlichten.

De welzijnscoach heeft een overzicht van de vele mogelijkheden in de buurt. Wie behoefte heeft aan spel en beweging zou mee kunnen doen aan een wandelclub of een dansgroep. Of denk aan yoga en mindfulness om lichaam en geest weer in balans te brengen. Wie belangstelling heeft voor kunst en cultuur kan overwegen tekenlessen te nemen, maar zich ook beter gaan voelen door samen te schilderen, te musiceren of naar muziek te luisteren. Het aanbod in de buurt is heel groot. En wie thuis 'de muren op zich af voelt komen' en moeite heeft dat te doorbreken, zou kunnen aanschuiven bij de buurt-diners en de praat- en wijkcafés, of helpen in verschillende buurttuinen. Zo kunnen nieuwe contacten ook nieuwe perspectieven bieden. Daarover kan de welzijnscoach u uitgebreid gratis adviseren.

Bekend gezicht

In onze buurten is de nieuwe welzijnscoach een bekend gezicht voor onze lezers: José Helmer,

José Helmer Foto: Timea U.

buurtwerker en bovendien redacteur van deze wijkkrant. José faciliteert en ondersteunt al heel wat jaren buurt-initiatieven binnen Buurthuis Lydia en zij weet uit ervaring hoe positief het effect kan zijn op mensen die ooit schoorvoetend binnenkwamen en nu al jaren enthousiast deelnemen aan diverse bijeenkomsten.

José vindt haar nieuwe taak een welkome aanvulling op haar werk.

"Toen deze functie vrijkwam, hoefde ik niet lang na te denken. Ik voelde al langer de behoefte om meer één-op-één maatwerk te leveren. Ik wil het verschil maken voor mensen die een steuntje in de rug nodig hebben. Het leek me afwisselend en creatief werk dat leidt tot prachtige ontmoetingen. Het geeft veel voldoening als een deelnemer een klik krijgt met een bepaalde bezigheid. Als welzijns-

coach ben ik een verbinder als een spin in het web, waarbij ik verschillende activiteiten en mogelijkheden in de buurt verken en op zoek ga naar opties die de deelnemer aanspreken. Samen streven we ernaar om de beste keuze te maken. Indien gewenst, ga ik de eerste keer mee naar de gekozen activiteit om het ijs te breken en de ervaring wat makkelijker te maken. Al deze aspecten spraken me aan en maakten de keuze gemakkelijk: hier word ik echt blij van!"

Betekent deze 'carrièreswitch' dat je voortaan minder in het buurthuis zal zijn?

"Zeker niet! Mijn werkzaamheden in Lydia blijven zoals ze zijn. Wel heb ik mijn taken als coördinator van de huiskamer en mantelzorgondersteuning in De Pijp neergelegd."

Heb je vaste momenten voor je spreekuur?

"Het plan is om mogelijk maandelijks een spreekuur te houden tijdens het inloopsprekuren op de maandagen in Buurthuis Lydia. En daarnaast een moment te plannen in het Dufayhuis, waar we werken aan een samenwerking met de apotheek. Dit is echter nog in de opstartfase. Meer informatie volgt binnenkort op <https://zuid.combiwelbuurtwerk.nl>"

Op welke locaties kunnen belangstellenden met je afspreken? En hoe doen ze dat?

"Na de verwijzing neem ik zelf binnen enkele dagen contact op met de deelnemer voor een kennismakingsgesprek. Waar en hoe dit plaatsvindt, is volledig afhankelijk van wat de deelnemer zelf prettig vindt. Dit kan bij hen thuis, in een buurthuis of op een andere geschikte locatie."

Wat is er te doen in Buurthuis Lydia?

Dit is een overzicht van alle reguliere activiteiten. Voor meer informatie over de deelnemersbijdrage of andere vragen, neem contact op via het vermelde e-mailadres of telefoonnummer van de docent of initiatiefnemer. Kijk ook regelmatig op de activiteitenpagina van www.buurthuislydia.nl voor de meest actuele informatie.

Maandag

Pilates, 09.30-10.30 uur

Marijse Binsbergen
m.e.binsbergen@gmail.com
06 2455 5590

Nederlands, conversatie

9.45-11.45 uur

Dédé Brouwer
d_brouwer@xs4all.nl
€ 45,00 voor 12 lessen

Nederlandse les voor beginners

09.45-11.45 uur

Mitchy Leimena
d_brouwer@xs4all.nl
€ 45,00 voor 12 lessen

Naailes 10.00-12.00 uur

Truus Lieverdink
truuslieverdink@gmail.com
06 2282 7707

Tekenen en schilderen

10.45-12.45 uur

Dirk Moons
dirk.moons@zonnet.nl
06 5168 0269

Engels, conversatie B2

12.00-13.10 & 13.15-14.25 uur

Hilde de Jong
hildedejong47@hotmail.com
020 676 8272

* Bridge-inloop, 13.00-17.00 uur

R. Gerritsen, 020 612 2516

* Inloopspreekuur BuurtSupport:

Samen sterk op maandag, 13.00 -

14.30 uur (niet op feestdagen)

U kunt gewoon binnenlopen

Solodansen in een groep

13.30 - Absolute beginners

14.30 - Beginners

15.30 - Gevorderden

Sonny Zichem

sonnyzichem@hotmail.com
06 4454 1400, € 3,50 p.p.

Italiaans

16.00-17.15 uur & 17.30-18.45 uur

Vittorio Catalamessa
vfmcant@xs4all.nl
06 2727 2664

* Klassiek ballet voor

volwassenen, 17.15 -18.15 uur

Gerry Wisman, 020 694 4419

* Kookworkshops, laatste maan-

dag v/d maand, 17.30 - 20.30 uur

Aanmelden via: theland.amsterdam@gmail.com

Kizomba, 19.00-20.15, 20.15-

21.30, 21.30-22.45 UUR

hello@ourkizombaconnection.nl, 06 2421 2249

Op zoek naar je familiegeschiede-

nis op 14/4 van 20.00-22.00 uur

www.ngv.nl/hoofd/

Dinsdag

• MBVO Gymnastiek 60+,

9.30-10.15 uur

• MBVO Fitgym 55+,

10.30-11.15 uur

• MBVO Gymnastiek deels op stoel

60+, 11.30-12.15 uur

info@mbvoamsterdam.nl

* Open inloop schildergroep,

wekelijks, behalve 1ste dinsdag

v/d maand van 11.00 - 12.30 uur

To Elting,

telting100@gmail.com

* Jazz-ballet voor volwassenen

12.35-13.45 uur

Gerry Wisman, 020 694 4419

* Open koffie-inloop

13.30-16.00 uur emanders@deregenboog.org

Kunstgeschiedenis

13.00-14.30 & 14.30 - 16.00 uur

Yvonne Lievaart
yvonnelievaar@chello.nl

Naailes, 14.00-16.00 uur

Anouk van Geuns
a.van.geuns1@kpnplanet.nl
€ 2,50 p.p

Alegria koor, 14.30-16.00 uur

Roelie Stammis
roelie.stammis@gmail.com

* Wijkcafé Lydia, 16.00-18.00 uur

Iedereen is welkom!

* Open inloop voor musici. Barok

en klassieke muziek voor senioren

16.30-18.00 uur

Len 06 2911 8172

Schaken Caissa kinderen

18.30-19.30 uur jeugdleider@caissa-amsterdam.nl

Schaken Caissa, 19.30-23.30 uur

caissa@caissa-amsterdam.nl

Woensdag

Pilates

09.30-10.30 uur & 10.45-11.45 uur

Marijse Binsbergen
m.e.binsbergen@gmail.com
06 2455 5590

Tekenen en Schilderen

10.00-12.00 uur

Els de Does, 06 2351 6626
e.de.does@freeler.nl

Tekenen en schilderen met

aquarelverf, 10.00-12.00 uur

Tineke Caland

tinekecm@gmail.com

Mindfulness , 14.00-15.00 uur

Annemarie van den Bogaard
ambogaard@ziggo.nl
06 2082 9560, € 3,50 p.p.

* Soep en spelletjes

Vanaf 2/4 om de week van 15.00 -

16.30 uur; spelletjes zijn gratis.

Kom soep € 2,00

Annelies van der Schaaf-Bos
06 1876 8788

Pilates

15.15-16.15 uur & 16.15-17.15 uur

Geertje Bakker
gmbakker21@hotmail.com

* Spreekuur bouwadvies

16.00 - 17.30 uur

Hans van Gielen,
020 676 66 13 of
06 512 612 57

Buurthap, 7 mei, 17.30 - 18.45 uur

Leanda en haar vrienden.
Opgeven voor 5 mei voor
12.00 uur via buurthap@buurthuislydia.nl, € 8,00 pp

Zen Meditatie, 18.00 - 20.00 uur

Marieke Heyman
marieke@mindground.nl

Nederlandse les beginners

19.00-21.00 uur

Mitchy Leimena
d_brouwer@xs4all.nl
€ 45,00 voor 12 lessen

Kizomba, vanaf 2 /3: 19.00-20.15,

20.15-21.30 & 21.30-22.45 uur

hello@ourkizombaconnection.nl, 06 2421 2249

Roelof Hartkoor, 19.30-21.00 uur

Annemiek Aarsman
keers@xs4all.nl
020 4706 580 of
06 2264 9398

Rueda de casino, 20.15 - 21.30 uur

Fedde en Virginia
feddeski@gmail.com,
€ 3,50 p.p

Donderdag

Meditatie Zen Groep, 10-10.45 uur

Vera Boon, 020 612 3842
vera.boon@hetnet.nl

Ya-Yoga voor vrouwen & mannen

11.00-12.00 uur

Vera Boon, 020 612 3842
vera.boon@hetnet.nl
www.ya-yoga.org

Naailes van 10.00 - 12.00 uur

Truus Lieverdink
truuslieverdink@gmail.com
06 2282 7707

* Tuingroep

(in principe) 10.00-12.00 uur

tuingroep@buurthuislydia.nl

Stembevrijding, 10.30 - 12.00 uur

Monique Muller
moniquemuller2112@gmail.com

Feldenkrais. Bewust door bewegen

12.20-13.30 uur

Farida Braam
fbra.feldenkrais@gmail.com
06 2792 0315, € 3,50 p.p.

* Bridgeclub 'Lybri'

12.30-16.30 uur

Joke de Waal, 06 42782014,
jokedewaalbodt@gmail.com

Modeltekenen met Sam

(aanmelden verplicht)

14.00-16.00 uur

modeltekenenlydia@outlook.com, € 3,50 p.p.

Bridgeles half gevorderden

14.00-16.30 uur

Guido Bakker, 06 1714 5400
gji.bakker@hetnet.nl

* Dansen is gezond

16.30 - 17.30 uur

Kata Kertész
samiszen@gmail.com

Wellingtonkoor,

2 wekelijks, 17.30-19.30 uur

Cees Janssen - Loeky Olthuis
ceesgcjanssen@gmail.com
loeky.olthuis@chello.nl

Kroatisch voor beginners

19.00-20.30 uur

Kroatisch voor gevorderden

2 wekelijks van 20.30-22.00 uur

Suzana Kozic, 06 5129 4584
info@kroatisch-leren.nl

Solodansen in een groep

19.00 - Absolute beginners

20.00 - Beginners

21.00 - Gevorderden

Sonny Zichem, 06 4454 1400
sonnyzichem@hotmail.com
€ 3,50 p.p

* Vredescafé, elke 3de donderdag

vd maand van 20.00 - 22.30 uur

Stephan Eshuis / To Elting
06 2379 0557,
s.eshuis@planet.nl

Ons Amsterdam, 2e donderdag v/d

maand van 20.00-22.00 uur

Els Schnijder, 06 5160 9030

Vrijdag

Spreekuur, laatste vrijdag van de

maand, 10.00 tot 11.00 uur

Wijkagent Alex de Bruijne
Gebiedsmakelaar Jerome
Scheltens

* Stretching Yoga vanaf 7/3/25

10.00-11.00 uur

Eric Slabbers
info@online-stretching.com

Tekenen en schilderen, 10-12 uur

Els de Does, 06 2351 6626
e.de.does@freeler.nl

Volksdansen 55+, 11.00-12.30 uur

Angela Reutlinger
a.reutlinger@telfort.nl
020 6719 632. € 3,50 p.p.

Portrettekenen Amsterdam -

open inloop 13.00-15.15 uur

Len Castelein
06 2911 8172, € 3,50 p.p.

Begeleid bridgen, 15.00-17.30 uur

Guido Bakker, 06 1714 5400
gji.bakker@hetnet.nl

Portretteren – open inloop

15.45-17.30 uur

Coosje Wilterdink, € 3,50 p.p.
j.wilterdink1@chello.nl

Socratisch Café, laatste vrijdag

v/d maand van 15.00-18.00 uur

socratischcafenederland.nl

Tangoles, 18.30 - 21.00 uur

Yerpun Castro,
danstango.online@gmail.com, 06 4536 3100

Toriba dans, 19.30-21.00 uur

To Elting
telting100@gmail.com
06 2512 5422, € 3,50 p.p.

Zaterdag

* Klassiek ballet voor jeugd

van 6 tot 12 jaar, 10.00-11.00 uur

Gerry Wisman, 020 694 4419

* Klassiek ballet voor

volwassenen, 11.00-12.00 uur

Gerry Wisman, 020 694 4419

* Buurtbuik, 13.00-14.00 uur

oudzuid@buurtbuik.nl

Tangoles, 18.00-19.00 uur

Tangosalon, 19.00-23.00 uur

Yerpun Castro
danstango.online@gmail.com, 06 4536 3100

Zondag

Zondagmatinee, 15.00-16.00 uur

18/05 & 15/06/1025

Annelies van der Schaaf
06 1876 8788, Entree. € 7,00
(€ 2,50 stadspas)

True Jazz onder leiding van

Truus Engels, 16.00-18.30 uur

27/4 & 25/5/2025

€ 7,00 (2,50 € stadspas)

* Shut up & Write,

16.00 - 18.00 uur

Violeta Ivanova,
vi.s.ivanova@gmail.com,
+49 162 690 97 75

Modelschilderen, 12.30-15.30 uur

Aanmelden verplicht
via modeltekenenlydia@outlook.com, € 3,50 p.p.

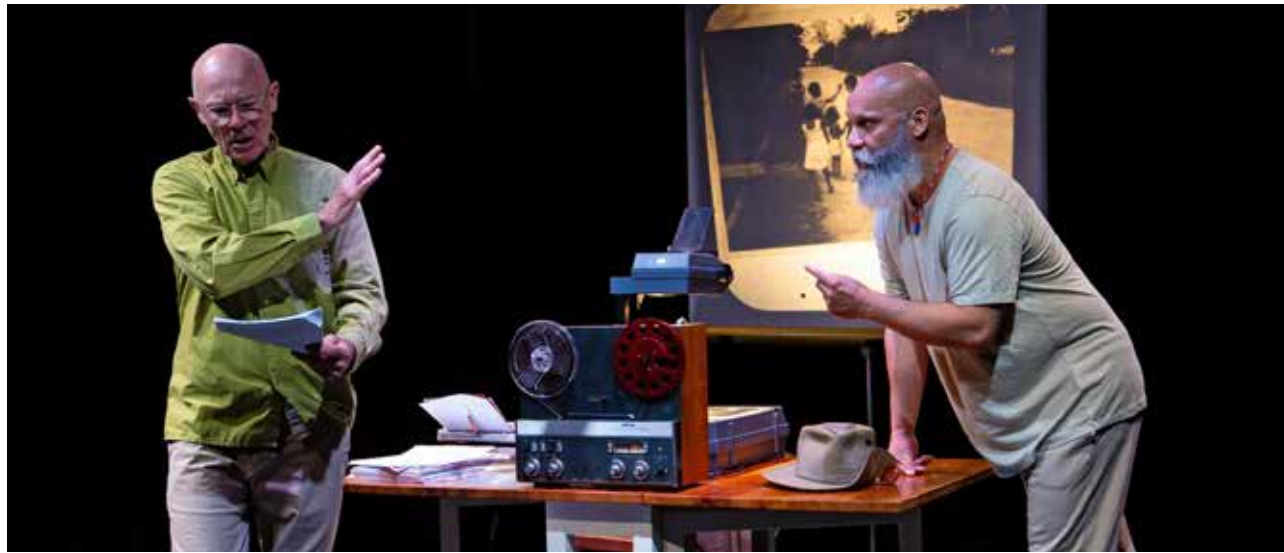
Maandag t/m vrijdag

Buurtcafé, 16.00-18.00 uur

Peuteropvang De Vuurvogel

De bijna onmogelijke weg terug naar een verloren Papoea-vriend

Pineas waar ben je. Foto: Marion Visser

Op dinsdagavond 15 april 2025 vindt er een uniek en volgens recensies boeiend multimediaspektakel plaats in het Dufay Café. Het theaterstuk en de discussie erna vormen een diepe, wijze les die met een breed en veelkleurig palet van teksten, beelden en video- en soundbytes door Frank Irving en Vondeldorper Fako Kluiving wordt geschilderd in de rijke voorstelling Pineas, waar ben je? over de avontuurlijke zoektocht naar Pineas, het Papoea-vriendje uit Fako's vroege jeugd. Het bleek een ontdekkingstocht te zijn die zowel plaatsvond in de wereld van de conflictueuze werkelijkheid als in de wereld van de filosofie en de wonderwijde wereld van de herinnering.

De achtergrond is boeiend voor iedereen die ooit jong is geweest. In je jonge en meest kwetsbare jaren griffen vriendschappen zich onuitwisbaar in je herinnering. Alles is nieuw en spannend, het leven is één groot avontuur en de herinneringen aan je eerste vrienden of vriendinnen met wie je dat allemaal beleeft, raak je nooit meer kwijt, hoe oud je ook mag worden. Maar kinderen zijn dan nog afhankelijk van hun ouders en als die plotseling verhuizen, zie je elkaar meestal niet meer. De vriend-

schap die zo innig en vast leek, bleek tot je grote schrik en verdriet een sneeuwvlok in de tropenzone.

Je heerlijke herinneringen aan al die ontdekkingen en avonturen in een wereld die nog nieuw was, maken het verlangen naar een weerzien met die eerste vriend of vriendin onweerstaanbaar. Met elkaar die leuke herinneringen te kunnen ophalen over vroeger, dat verlangen groeit naarmate de jaren vorderen en het uitzicht op nieuwe ontdekkingen en avonturen nogal afneemt.

Dit verlangen is wat de markante Vondeldorper Fako Kluiving overkwam. Zijn beste vriend was echter niet een gewone Nederlandse jongen uit een dorpje op de hei maar een echte Papoea uit de stad Manokwari, destijds nog een oud dorp in West-Papoea toen dat nog Nieuw Guinea heette en 'een kolonie van ons' was. Met hem ging hij dagelijks op avontuur, de jungle in, of op avontuur bij de baai met de kleine haven. Het viel niet mee die vriend uit zijn vroegste jeugd te vinden. Bij die zoektocht kwam hij opmerkelijke feiten tegen en er ontstonden zulke bijzondere ontwikkelingen dat hij er een toneelstuk van heeft gemaakt. Deze bijzondere voorstelling

met beelden, film en spel trekt door heel Nederland.

Het verhaal nam onverwachte wendingen omdat, in tegenstelling tot hoe Fako het zich allemaal herinnerde, er allerlei verwickelingen bleken te zijn geweest die verzwegen waren. Pijnlijk en ontluisterend kan de waarheid zijn naast al het mooie dat er natuurlijk ook was. Waarheid schuurt. Maar wie succes wil hebben, ongeacht waarin, moet in staat zijn de werkelijkheid onder ogen te zien.

Na de voorstelling die een klein uur duurt, is er gelegenheid met de spelers en met Julia Jouwe te discussiëren. Julia (25) is mede-oprichtster van The Young Papua Collective (zie facebook) en is West Papua Ambassador van the United States of Africa. Zij is de kleindochter van de bekende Papoea-leider Nicolaas Jouwe (1923-2017) die als bestuurder en hoogstgeplaatste Papoea in Nieuw-Guinea de schandalige overdracht aan Indonesië in 1963 heeft moeten toestaan.

Dit bijzondere spektakel begint om 20.00 uur. Reserveren: klik op de homepage van Vondeldorp.nl de datum 15 april aan in het Activiteitenpanel. CvdH

Dufaycafétuinkast als bouw oefening?

Insiders weten dat linksachter in de prachtige Dufaytuin een ruimte is gereserveerd voor de bouw van een zogenaamde buurtwerkplaats. Door jong en oud met elkaar voorwerpen te laten maken, kunnen vooral kinderen zich gemotiveerd gaan voelen om een opleiding te kiezen waarbij de handjes uit de mouwen gaan. Het belang daarvan wordt duidelijk als vrijdags om vijf over vijf een kraan breekt en het water eruit spuit en je dan probeert een loodgieter te vinden. "Maandag kunt u bellen om een afspraak maken." Er zijn grote tekorten aan bekwame handwerkslieden ondanks het feit dat die veel beter betaald worden dan de meeste academici en HBO-ers. Kortom, zo'n buurtwerkplaats komt als geroepen. Alleen het geld nog. De bouw ploeg had dus even niets te doen.

Toevallig had Combiwel 'om haar vigerende redenen' het opslaghok van het Dufaycafé verhuurd aan de Dufayapotheek zodat er ongelukkigerwijs allerlei opslagspullen in het café terecht kwamen. Zo ontstond bij de bouw ploeg het idee een grote kast te maken in de Dufaytuin, compleet met vrieskist en wat niet al, voor het café, en als oefening voor de bouw van de buurtwerkplaats.

Terwijl binnen op leven en dood werd geschaakt en een Go partij werd gespeeld, plaatste de bouw ploeg op 5 februari 2025 om kwart over drie de laatste deur in de nieuwe cafékast. Zie bijgaande foto. Het hout komt overigens uit een ecologisch verantwoord hout producerend bos bij Grolloo in Drenthe.

Zoals zoveel in de Dufaytuin en het Dufaycafé is ook deze kast tot stand gekomen dankzij de vrijwillige inzet van Vondeldorpers. Namens alle bezoekers van het café en tuin willen wij voor al dat moois de bouw ploeg van deze kast bedanken, in alfabetische volgorde: Albert Oomen, André Ridder, Frans Klein, Gerard Böttcher, Gert Eigenbrood, Janneke Dijkstra, Jaques van Gerwen, John Lafféber, Michaël Ferron en Tjeerd Hulsman. Nogmaals, HARTELIJK DANK! CvdH

Sterke Verhalen uit het Dufay Café

Het wonder van de Dufay soepen

Foto's: CvdH

De anders zo scherpe Dufayschaker en bridger, heer M.O. te Vondeldorp, had zich in een vlaag van verstandsverbijstering 'laten nakijken'. Hoewel de gezamenlijke medische stand dat aanbeveelt, kan het tot ongewenste inzichten en depressies leiden. Bij hem was de diagnose "morbide obesitas". Het vervangen van een alcoholverslaving door een verslaving aan overheerlijke erwtensoep "met vlees" van Peter in Dufay Café was de boosdoener. Natuurlijke genezingsmethoden gaan veelal uit van *het omgekeerde van hetzelfde*. En zo werd zware erwtensoep ingeruild voor courgettesoep, paprikapompoensoep, heldere groentesoep.

Vullend en zelfs enigszins afslankend. Na twee maanden soep bij Peter was bij M. de diagnose weer gereduceerd tot "overgewicht".

Kortom, de overheerlijke soepen van Peter in het Dufay Café zijn echt wel iets bijzonders.

Als u iets in het Dufay Café heeft meegemaakt wat leuk en toch aardig is, sterk en toch echt, vreemd maar vertelbaar, ongewoon, grappig, te lief of te stout, laat het dan even weten via de redactie van dit blad of stuur een appje op 06 14 39 31 14.

Dufay Café: loop eens binnen

Meer informatie over het programma? Scan de QR-code of ga naar: vondeldorp.nl/dufay-cafe/programma

Film en amusement

Woensdag 16 april 20.00-22.00 uur

Elke derde woensdagavond van de maand de leukste pubquiz van Amsterdam Zuid
De themaronde gaat dit keer, vanwege Koningsdag, over Oranje. We spelen in teams van maximaal 5 personen. Heb je nog geen team? Geen nood, kom gerust alleen, dan wordt er een team samengesteld.

Dinsdag 29 april 19.45-22.00 uur

Bridge en/of klaverjassen

Gewoon gezellig bridgen en/of klaverjassen voor beginners (die wel al de basiskennis bezitten) tot gevorderden. Doe je voor het eerst mee meld je dan aan.

Maandag 5 mei 18.00-22.00 uur

Bevrijdingsdag. Vrijheidsmaaltijd voor de hele buurt

Samen met de ZuiderMRKT in de tuin van het Dufaycafé. Iedereen is welkom, neem de kinderen mee, de vrijheidssoep staat klaar! Wel graag wel even aanmelden.

Dinsdag 13 mei 20.00-22.00 uur

Film- The Piano (1993) van Jane Campion.

Dit met drie Oscars bekroonde drama gaat over een stomme pianiste en haar dochter. Hun levens veranderen ingrijpend wanneer ze in het 19e-eeuwse Nieuw-Zeeland belanden.

Woensdag 21 mei 20.00-22.00

Pubquiz, de leukste van Amsterdam!

De themaronde gaat dit keer, met alle feestdagen in deze periode, over religie.

Dinsdag 27 mei 19.45-22.00 uur

Bridge en/of klaverjassen

Gewoon gezellig bridgen en/of klaverjassen voor beginners (die wel al de basiskennis bezitten) tot gevorderden.

Dinsdag 10 juni 20.00-22.00 uur

Film Intouchables (2011) van Olivier Nakache en Eric Toledano

Een ontroerende en komische film over de onwaarschijnlijke vriendschap tussen een vrijwel geheel verlamde aristocraat (Francois Gluzet) en zijn vrijgevochten verzorger (Omar Sy).

Dinsdag 17 juni 20.00- 22.00 uur

Wijncasino Gourmand

Blinde wijnproeverij met een speelse twist en bijpassende gerechten! Maak op een speelse manier kennis met de wereld van de wijn. (zie agenda)

Zondag 22 juni 16.00-18.00 uur

Open Sjoelkampioenschappen van Vondeldorp!
Georganiseerd door Vondeldorp.

Dinsdag 24 juni 19.45-22.00 uur

Bridge en/of klaverjassen

Gewoon gezellig bridgen en/of klaverjassen. Voor beginners (die wel al de basiskennis bezitten) tot gevorderden.

Toegang: Film € 3,50 of € 1 stadspas met groene stip, Bridge/klaverjassen gratis, wel graag aanmelden via events@vondeldorp.nl.

Voor informatie en kaarten bestellen: www.vondeldorp.nl/dufay-cafe/programma.

Lezingen en Informatie

Dinsdag 22 april 20.00-22.00 uur

Literair café : Criminaliteit voor ons soort mensen!

Jaap van Kampen spreekt Bregje Bleeker over haar spannende zoektocht naar de moord in de Gerrit van der Veenstraat op Evert Hingst en de opkomst van de witteboordencriminaliteit. (zie inzet)

Donderdag 24 10.00-12.00 uur

Computerhulp met Tomas

Elke laatste donderdag van de maand zit Tomas klaar om je te helpen met problemen met jouw PC.

Dinsdag 22 april 20.00-22.00 uur
Literair Café

‘Criminaliteit voor ons soort mensen’ is de titel van het boek dat buurtgenoot Bregje Bleeker schreef over de moord op een andere buurtgenoot in de Gerrit van der Veenstraat: consigliere Evert Hingst. Consigliere is een mooi woord voor ‘raadgever van de maffia’. Jaap van Kampen praat met haar over haar spannende zoektocht naar zijn leven en de opkomst van de witteboorden-criminaliteit, waarvan Hingst een schoolvoorbeeld is.

Dinsdag 6 mei 20.00-22.00 uur

Lezing over het pensioenstelsel door Jorn de Bruin.

Als advocaat deed hij jarenlange ervaring op met het pensioenrecht.

Dinsdag 20 mei 20.00-22.00 uur

Kunsthistoricus Michel Didier geeft een lezing over zijn eigen buurt Oud-Zuid.

Hij maakte een cultuuratlas over armlastige hemelbestormers en vluchtelingen, wereldberoemde kunstenaars en componisten.

Toegang: €3,50, €1 stadspas met groene stip.

Muziek en Cultuur

Dinsdag 15 april 20.00-22.00 uur

Pineas waar ben je! Muziek-verteltheater
Nederlandse jongen gaat na zestig jaar op zoek naar zijn jeugdvriend Pineas in het voormalige Nederlands Nieuw-Guinea. Herinneringen aan een vergeten land. Een muziektheatervoorstelling over een verloren vriendschap. (voor meer informatie zie pag. 12)

Zondag 4 mei 21.00-23.00 uur

Dodenherdenking-concertlezing

Theater na de Dam Ode aan Etty Concertlezing door schrijfster Judith Koelemeijer en pianist Marcel Worms. (zie inzet)

Voor informatie en kaarten bestellen: www.vondeldorp.nl/dufay-cafe/programma.

Fysiek en mentaal fit

Culturele apotheek

Iedere eerste en derde woensdag van de maand is er Culturele Apotheek. Samenlezen voor liefhebbers.

Deelname gratis. Er is koffie, thee en iets lekkers. Voor meer info kunt u contact opnemen met Margriet Idenburg, margriet@idenburg.com

Iedere donderdag 10.30-11.30 uur

Bewegen op muziek 55+
Iedereen kan meedoen.

Zondag 4 mei 21.00-22.00 uur

Concertlezing

Op dodenherdenking, theater na de Dam. ‘Etty Hillesum, Het verhaal van haar leven’ is de meeslepende geschiedenis van een jonge, gepassioneerde vrouw die ook onder de meest gruwelijke omstandigheden trouw bleef aan haar idealen. De Joodse Etty Hillesum schreef tijdens de Tweede Wereldoorlog haar dagboeken in een huis aan de Gabriël Metsustraat. Koelemeijer heeft haar levensverhaal op indrukwekkende wijze op papier gezet en vertelt deze avond van 4 mei meer over haar leven. Haar lezing wordt afgewisseld met pianomuziek van onder meer vervolgde Joodse componisten. De muziek wordt uitgevoerd door top pianist en buurtbewoner Marcel Worms. Brittannië, Italië en Duitsland.

Deelname gratis. Meer info: [Marrigje van Roessel](mailto:Marrigje.van.Roessel@teamsportservice.nl), 06 218 331 48, mvanroessel@teamsportservice.nl

Iedere eerste zondag van de maand 13.00-15.00 uur

12 stappen naar verbondenheid

Entree gratis voor leden VG Amsterdam, niet-leden € 15,00 (contant aan kassa). Consumptie gratis. Opgave bij Gerda Timmerman, gerda.timmerman@vrijegemeente.nl. Meer info op www.vgamsterdam.nl

Veer Mee – met vertrouwen op straat
(data en tijden info@veermee.nl)

Bewegen in slow motion om je zeker te voelen. Iedereen kan meedoen. Deelname €2,50 per keer. Meer info: Joop Dol, info@veermee.nl

Kom langs om de gebiedsmakelaar of wijkagent te spreken

Vragen over uw buurt? Of wilt u graag meedenken?

Kom dan langs in het Dufay Café! De gebiedsmakelaar en wijkagent van de

Willemsparkbuurt en het Vondelpark houden een buurtspreekuur op iedere laatste donderdag van de maand tussen 10.00 en 12.00 uur.

Ruimte te huur in het Dufayhuis

Zoekt u ruimte voor een overleg, activiteit of bijeenkomst? Denk dan eens aan de overlegkamer bij het Dufay Café in het Dufayhuis. Deze ruimte biedt plaats aan circa tien personen en kan worden gehuurd via Combiwel. Indien gewenst kan er catering worden verzorgd vanuit het Dufay Café.

Ga naar bit.ly/41YnYCD om de ruimte direct aan te vragen.

Duo Van Gogh Museum & Stedelijk Museum

Anselm Kiefer

Anselm Kiefer, Sterrennacht, 2019

Voor het eerst coördineren het Van Gogh Museum en Stedelijk Museum hun inspanningen voor de grote tentoonstelling 'Anselm Kiefer - Sag mir wo die Blumen sind'. Wie door kunstwerken overdonderd wil raken, krijgt hier waar voor z'n geld. Met vijftig werken van Anselm Kiefer, waaronder het indrukwekkende nieuwe titelwerk en schilderijen, installaties, films en werken op papier, verdeeld over beide musea. In het Van Gogh Museum staat de blijvende invloed van Vincent van Gogh op het werk van Kiefer centraal. Zo is het bijzonder om naast recent werk zeven werken van Vincent van Gogh te zien, in combinatie met nooit eerder vertoonde schilderijen en vroege tekeningen van Kiefer, toen hij als 18-jarige al tekenend een reis maakte langs plaatsen waar Vincent van Gogh had gewoond.

Het Stedelijk Museum had een band met Kiefer, verwierf al vroeg werken van hem en organiseerde in 1986 al een solotentoonstelling. Deze tentoonstelling laat al zijn werken uit de collectie van het Stedelijk bij elkaar zien, maar ook recentere schilderijen en twee nieuwe installaties. Daarnaast bevat de tentoonstelling films van en over Anselm Kiefer.

Overweldigend is het titelwerk 'Sag mir wo die Blumen sind', een installatie die de gehele omloop van de historische trap van het Stedelijk beslaat. Het bestaat uit verf en klei, gecombineerd met uniformen, gedroogde rozenblaadjes en goud waarin hoog boven dode gedaanten zweven en beneden rondom aan hangers hun kleren. De tweede installatie, 'Steigend, steigend, sinke nieder', is gemaakt van foto's en lood, een materiaal dat in veel van Kiefers werk terugkomt en verwijst naar het zware gewicht van de menselijke geschiedenis. Opgegroeid in de puinhopen van WOII met het zwijgen over de schuld van zijn geboorteland, werkt oorlog en angst regelmatig door in zijn werk, vaak toepasbaar op elke catastrofale situatie nu.

Stedelijk Museum

Al Kiefers werken zijn kolossaal, met dikke lagen verf, geoxideerd koper, bladgoud, hout, roestig metaal. De titel van de tentoonstelling is ontleend aan het anti-oorlogslied 'Where Have All the Flowers Gone' uit 1955 van Pete Seeger, Amerikaanse folkzanger en activist, in 1962 vooral bekend geworden door de vertolking van Marlene Dietrich. Laat u overrompelen door de immense beelden. Het kan nog tot 9 juni. N.B: reservering met tijdslot: visitkiefer.nl DB

Stedelijk Museum

In het Stedelijk is de tentoonstelling 'Oltre Terra', een interessant onderzoeksproject van designstudio Formafantasma over de geschiedenis, ecologie en wereldwijde impact van wolproductie. Mensen hebben schapen gedomesticeerd, die op hun beurt de menselijke geschiedenis hebben beïnvloed door wol te leveren. 'Oltre Terra' (Over Land) duidt onder meer op het seizoensgebonden verplaatsen van kudde rekening houdend met het milieu. In zekere zin is na domesticatie bijna sprake van een symbiotische relatie tussen mens en schape. Mensen willen wol, schapen willen van hun vacht af. Voordat mensen schapen gingen houden, verhaarden de dieren op natuurlijke wijze. Als gevolg van het scheren bleef hun vacht groeien. De reddingsactie van merinoschaap Shrek (1994-2011) werd wereldwijd bekend. Na zes jaar in het wild te hebben geleefd, woog zijn vacht bijna 30 kilo. Dit verhaal laat zien hoe groot de vraag naar merinowol was geworden, maar het benadrukt ook hoe afhankelijk dit soort schapen is van mensen voor verzorging en overleving. Domesticatie bracht ook het fokken van een zo rendabel mogelijk ras mee, zoals het fokken van kortpotige schapen, zodat ze niet over hekken konden springen en niet konden rennen, dus makkelijk te hanteren waren en inactief met snellere gewichtstoename. Vaak kregen zulke gefokte dieren ernstige gezondheidsproblemen.

Waren schapen vroeger in de westerse economie nog symbolen van rijkdom, tegenwoordig is hun vacht, ondanks de onbeperkte mogelijkheden ervan, nauwelijks nog iets waard. Wol is verdrongen door goedkopere materialen zoals katoen en synthetische stoffen. Vooral de zachte

Joanna Piotrowska and Formafantasma, 'Tactile Afferents', 2022

merinowol wordt nog verwerkt. Wel bestaat er een aantal bedrijven waar oude wollen kleding wordt verknipt, naar kleur gesorteerd en gerecycled tot goede en milieuvriendelijke kleding.

De tentoonstelling onderzoekt de complexe relatie tussen mensen en schapen en kijkt naar de economische en ethische gevolgen van het verkrijgen van materialen van levende wezens. 'Oltre Terra' brengt materialen, objecten en ambachten samen, die zeker het bekijken waard zijn. Dat kan t/m 13 juli. DB

Rijksmuseum

American Photography

Het Rijksmuseum verzamelt sinds 2007 foto's uit de Verenigde Staten. Om deze collectie te ontsluiten voor het publiek ontstond het idee voor een expositie, met als leidend thema: de Verenigde Staten door Amerikaanse ogen. De curatoren beseften gaandeweg hun voorbereidend onderzoek dat er, naast de canon van gevestigde fotografen en historische beelden, nog een andere bron is om uit te putten: fotografie uit het dagelijks leven.

Zo werd deze expositie er één met

een verrassende invalshoek. Niet alleen worden iconische foto's van beroemde fotografen als Diane Arbus en Robert Frank getoond, maar ook anonieme foto's gemaakt door amateurs. Want wat laat het land en zijn dagelijkse cultuur beter zien dan foto's genomen door de gewone mens? Momenten vastgelegd als aandenken, zoals snapshots van vrienden en familie, portretjes uit een automaat en ook zelfgemaakte

Anonieme fotokaart, daglichtpapierafdruk, VS ca. 1900 (collectie Rijksmuseum)

kaarten en kleine objecten geven weer hoezeer fotografie is verankerd in de Amerikaanse samenleving. Naast deze persoonlijke foto's zijn er ook voorbeelden te zien van toegestuurde fotografie uit het leven van alledag zoals reclamebeelden, lp-hoezen en covers van tijdschriften.

In de zalen, die per thema zijn ingericht, zien we beelden die samen een reis vormen door de geschiedenis van de Verenigde Staten. Getuigen van een pijnlijke historie zijn er ook, zoals de bijzondere daguerrotypie uit 1847 van een oorspronkelijke bewoner, Chief Keokuk, en de foto van de gehavende rug van de tot slaaf gemaakte Peter of Gordon.

In de grote 19e eeuwse landschapsfoto's zien we het land van de ongekende mogelijkheden, het land dat mensen aantrok op zoek naar een beter bestaan. Ze poseren voor hun huis op het platteland, hun blik op de toekomst gericht. Iets verderop hangt het hedendaagse sociaal en politiek geëngageerde werk van Sarah Sense, wier inheemse voorouders door de pioniers van hun land verdreven werden.

American Photography toont een zeer brede en gevarieerde blik op bijna 200 jaar fotografie in de Verenigde Staten.

Bij de tentoonstelling is een audiotour, te vinden in de Rijksmuseum app. Er is ook een podcast voor wie meer wil weten over hoe de expositie tot stand kwam, op Rijksmuseum.nl, en er is een prachtige catalogus uitgegeven. Te zien tot en met 9 juni. JvB

Kimono in het Rijksmuseum

In 2009 schonken Jan Dees en René van der Star een gedeelte van hun kimonocollectie aan het Rijksmuseum. Om de paar maanden wordt in de vitrine in de gang, onderweg naar het Aziatisch paviljoen, een andere antieke handgemaakte Japanse kimono uit deze prachtige collectie getoond. Elke keer weer een feest voor het oog. JvB

Haori van zijde met kraanvogels, ca. 1930

Museumtochten Groengrijs Bus

Vrijdag 16 mei
**Tentoonstelling 'Jan Mankes - uiting
geven aan geestelijk leven' in
Museum Belvédère.**

Dit museum op het mooie landgoed Oranjewoud stond al een tijdje hoog op de verlanglijst van onze trouwe museumfans. Deze tentoonstelling toont werken uit Mankes Friese jaren. Zijn inspiratie ontleende Mankes aan het dorp De Knipe en zijn wandelingen in de omgeving. Zijn schilderijen van landschappen, mensen en dieren tonen een verstillde en harmonieuze wereld. 's Middags maken we nog een tussenstop in Harlingen, met zijn haven en historische centrum, voor we via de Afsluitdijk weer naar huis rijden.

Kosten bustocht: bij 40 tot 45 deelnemers: € 21, vanaf 46 deelnemers € 19 (excl. entree museum).

Entree museum: € 15.

Gratis met Museumkaart.

Opstapplaats en vertrektijd:

08.40 uur Roelof Hartplein en

09.00 uur Station RAI.

Jan Mankes: Zelfportret

Vrijdag 27 juni
Het Zuiderzeemuseum, Enkhuizen

Zuiderzeemuseum. Foto: Thea Seinen.

Het is ideaal om in de zomer een bezoek aan het Zuiderzeemuseum te brengen. Dat begint al met de korte boottocht vanaf de bus-parkeerplaats naar het museum. Eenmaal aan wal kom je terecht in een compleet dorp met klinkerstraatjes, bruggen,

grachten, tuinen en boomgaarden. Loop binnen bij de huizen, winkels en werkplaatsen die ooit in onder andere Urk, Monnickendam en Enkhuizen stonden. Bezoek de zeilmakerij, de bakker, de touwslagerij en ga zeker langs bij de visrokerij. Daar koop je zalm, haring en makreel die net uit de rokerij komen.

Kosten bustocht: bij 40 tot 45 deelnemers: € 16, vanaf 46 deelnemers € 15 (excl. entree museum)

Entree museum: € 19,50.

Gratis met Museumkaart en VriendenLoterij VIP-kaart.

Opstapplaats en vertrektijd:

09.00 uur Roelof Hartplein en

09.20 uur Station RAI.

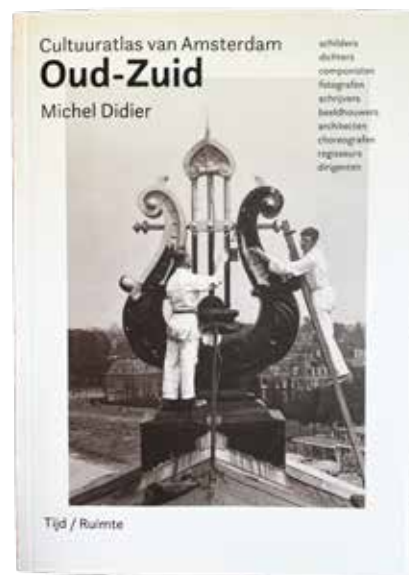
Voor informatie en boeken: groengrijs.com, tochten in de planning. Online aanmelden gaat het snelst. *Geen internet* of geen hulp bij het aanmelden via de site? Neem dan contact op via de voicemail van 06 249 479 41 en vermeld duidelijk titel van de dagtocht, uw naam, telefoonnummer en opstapplaats.

Zoveel cultuur in de buurt

Kunsthistoricus en buurtgenoot Michel Didier maakte de *Cultuuratlas van Amsterdam: Oud-Zuid*.

Het is de allereerste cultuuratlas van Nederland, met 630 adressen in wandelvolgorde, met 213 afbeeldingen en 50 QR-codes (voor muziek en film en voor een Google Maps-plattegrond met alle adressen), plus een register met 1060 namen, van 1880 tot nu. Met veel aandacht voor vrouwen en vluchtelingen. Prijs: € 29,95.

Meer informatie over het boek kunt u vinden op <https://kunstgeschiedenisamsterdam.nl/over-michel-didier/>

© 2025 Michel Didier Tijd/Ruimte.

Fotografie in Amsterdam in de 19e eeuw: de ambrotypie

Jacob Olie, zelfportret met pet, pijp en voorschoot, met de rechterhand een bouwtekening vasthoudend en rechts van hem zijn hondje. Ambrotypie, 85x74 mm., ca. 1862. (collectie Stadsarchief Amsterdam)

Met de uitvinding van de daguerrotypie in 1839 was de fotografie een feit. Het proces was echter duur, traag en het resultaat was ook kwetsbaar.

Men bleef zoeken naar een snelle, goedkopere manier om de realiteit vast te leggen. In 1854 vond James Ambrose Cutting in de Verenigde Staten de ambrotypie uit. Een lichtgevoelig gemaakt negatief van glas, nog nat van het opgebrachte collodium, werd in een camera geplaatst en dan belicht. Het werd ontwikkeld en daarna gefixeerd met het zeer giftige cyaankali. Door een optische truc, met behulp van een zwarte achtergrond (lak, papier of fluweel) die door het transparante gedeelte heen scheen, leek het een positief. Het was nog niet het contrastrijke zwart-wit zoals we dat nu kennen, het wit was meer lichtgrijs. Ambrotypieën werden veelal voor portretten gebruikt en vaak ook in een cassette bewaard, net als de 'chiquere' daguerrotypie.

In Amsterdam was het de timmerman en bouwkundige Jacob Olie

(1834-1905) die rond 1861 ging experimenteren met dit proces. Olie was hiermee als amateurfotograaf een pionier in de Nederlandse fotografie. Hij fotografeerde met een grote, zelfgebouwde camera, die behoorlijk zwaar was. Vanwege het gewicht en omdat hij met natte glasplaten werkte die meteen ontwikkeld moesten worden in de donkere kamer kon hij niet ver van huis gaan voor zijn foto's. In het begin maakte hij daarom vooral zelfportretten en foto's van zijn gezin en vrienden. Hij fotografeerde tot 1865 en pakte de camera pas weer op na zijn pensioen in 1890. Hij werd postuum bekend vanwege zijn latere foto's van Amsterdam, nadat in 1959 zijn vergeten oeuvre was gevonden op de zolder van zijn dochter. Deze 4000 glasnegatieven zijn opgenomen in de collectie van het Stadsarchief. Ze zijn online te bezichtigen in de Beeldbank op de website van het Stadsarchief. JvB

Leer meer over Schubert

Concertpianist Marcel Worms geeft in zijn muziekstudio regelmatig een cursus voor gevorderde muzikanten, zoals onlangs nog over de pianosonates van Schubert. Die was zo snel volgeboekt, dat hij besloot de cursus nog een keer aan te bieden: op 22 mei a.s. op dezelfde locatie. Voor deze cursus heeft zich al een aantal mensen opgegeven maar er zijn nog enkele plekken vrij.

"Schubert associëren we al snel met zijn liederen, maar ook zijn instrumentale werk is zeer persoonlijk. In zijn pianomuziek klinkt altijd de lyrische melodie van het lied, op karakteristieke en geheimzinnige manier belicht door Schuberts bijzondere harmonieën," aldus Marcel. "In deze cursus bespreken we, geïllustreerd met vele muziek-

voorbeelden, een groot aantal van de voltooide pianosonates van Schubert. Op de laatste avond zal ik twee daarvan, waaronder de laatste, in hun geheel uitvoeren."

De locatie is de muziekstudio van Marcel, Richard Holstraat 6.

Data: 5 donderdagavonden: 22 mei en 5, 12, 19 en 26 juni a.s. (geen cursus op 29 mei, Hemelvaartsdag.)

Tijd: van 19.30 tot 21.30 uur. Voor-kennis: in principe is kennis van het notenschrift voldoende. Basiskennis van de muziektheorie (intervallen, toonladders, akkoorden) is wel een duidelijk voordeel. Voorafgaand aan de cursus geeft Marcel bij voldoende belangstelling op een avond een 'minicursus muziektheorie'.

Cursusmateriaal: de bladmuziek van de sonates. Het is handig als vooraf-

Franz Schubert

gaand aan een van de cursusavonden alvast de sonates beluisterd worden die op die avond zullen worden behandeld.

Voor gedetailleerde informatie en aanmelden: stuur een mail naar marcelworms140@gmail.com.

80 jaar na de Bevrijding

Elk jaar weer verschijnen er nieuwe boeken over de Tweede Wereldoorlog. 80 jaar na de Bevrijding in het kort enkele waardevolle bijdragen.

Een aangrijpende bundel met persoonlijke verhalen over de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog voor latere generaties. De tien persoonlijke verhalen in deze bundel geven de indringende belevenissen weer van mensen die bedreigd werden door uitsluiting, vervolging en moord in oorlogstijd. Ze laten zien hoe die ervaringen tot op de dag van vandaag doorwerken in de levens van kinderen en kleinkinderen. Saskia Goldschmidt tekent, naast haar eigen verhaal onder meer het verhaal op van Job Cohen en Naomi Ehrlich en toont hoe verwoording van het onuitgesproken leed bevrijdend werkt.

Saskia Goldschmidt, *Na de oorlog*. Amsterdam, Meulenhoff 2025. Hardback 208 pp, € 21,99.

Dit is het laatste boek van de begin van het jaar overleden Guus Luijters (1943-2025).

Hij schreef een indrukwekkend oeuvre over de Tweede Wereldoorlog. Guus Luijters verwierf in 2012 grote bekendheid met zijn boek 'In Memoriam – De gedeporteerde en vermoorde Joodse, Roma en Sinti kinderen 1942-1945', waarin hij 17.964 kinderen uit de anonimiteit van het grote getal haalde. Hij deed ruim vijftien jaar onderzoek naar de Tweede Wereldoorlog en publiceerde veel. Onder meer in 2014 met 'Lege stad', een ontroerend relaas over zijn herinneringen aan de eerste zeven jaar van zijn leven. Met de jaren merkte hij dat er vele misvattingen bestaan over de Shoah, waarvan hij hoopte die te kunnen corrigeren.

Guus Luijters, *Misvattingen over de Shoah*. Amsterdam, Nieuw Amsterdam 2025. Paperback 144 pp. € 20,99. E-book € 14,99.

Van twee onderduikers uit villa 't Hooge Nest (bekend uit de bestseller van Roxane van Iperen) zijn memoires vertaald. Ze geven een inkijkje in de wereld van kunstenaars tijdens het Interbellum en de Duitse bezetting. Beide hoofdpersonen beschrijven gedetailleerd een dramatisch veranderende wereld. Danseres Lin in de Jodenbuurt in Amsterdam, musicus Eberhard in Berlijn tijdens de opkomst van Hitler. In Nederland worden ze verliefd.

Ze gaan in het verzet, maar moeten onderduiken. Ze worden verraden, hij ontkomt, zij overleeft de kampen. Na de oorlog beginnen ze een nieuw muzikaal leven in de DDR.

Rimco Spanjer (red.), *Lied van verzet*. Het bijzondere levensverhaal van twee bewoners van 't Hooge Nest Lin Jaldati, Eberhard Rebting. Amsterdam, Boom Uitgevers 2024. Paperback 632 pp. € 32,90. E-book € 27,90.

De negenjarige Ernst, jongste zoon van SS-Obersturmführer Karl Zehlendorf, raakt vermist in de buurt van een concentratiekamp. Zijn broer Reinhart beweert Ernst te hebben achtergelaten aan de oever van het meer, waar ze aan het vissen waren. Terwijl de kanonnen van het naderende Russische Rode Leger in de verte al te horen zijn, wordt alles in het werk gesteld om de jongen te vinden: hij zal toch niet in het verraderlijke diepe meer verdwenen zijn? Of erger nog: in het concentratiekamp? Zonder te beseffen wat er gebeurde zijn bewakers en gevangenen getuige geweest van de verdwijning van Ernst, maar zullen zij vertellen wat ze hebben gezien?

Bert Natter, *Aan het einde van de oorlog*. Amsterdam, Uitgeverij De Bezige Bij 2025. Paperback 640 pp. € 29,99, E-book €14,99.

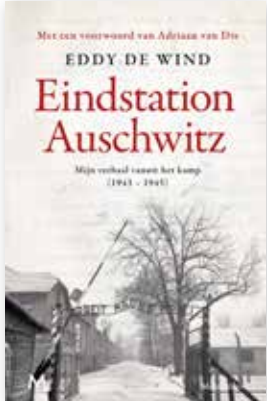
Auschwitz, Auschwitz

Eddy (Eliazar) De Wind was een Nederlandse arts, in 1941 als laatste Joodse student afgestudeerd in Leiden. Kort erna ging hij vrijwillig als arts naar Westerbork, met de belofte van de Joodse Raad dat zijn moeder zou worden vrijgelaten. Maar zij bleek al op transport gezet naar Auschwitz. In Westerbork ontmoette hij de jonge verpleegster Friedel, ze werden verliefd en trouwden in het kamp.

In 1943 werden ze samen naar Auschwitz gedeporteerd. Toen de Duitsers op het einde van de oorlog vertrokken, moest Friedel mee op een van de, later zo genoemde, dodenmarsen. Eddy verstopte zich, vond een schrift en potlood en begon te schrijven. Om enige afstand te nemen van zijn heftigste emoties schrijft hij over zichzelf in de derde persoon als Hans.

'Hoe ver is het naar die wazig blauwe bergen?' De eerste zin van 'Eindstation Auschwitz' symboliseert de rest van het verhaal, de hunkering naar de verre vlakke met stralende lentezon, achter het dodelijke schrikdraad van het concentratiekamp. Hans belandt als Pfleger van Poolse gevangenen in barak 9, Friedel in barak 10, waar medische experimenten worden uitgevoerd.

Hans laat zien hoe de mensen destijds niks zeker konden weten. Werken in Birkenau was een hel. Met vier gas-kamers en vier crematoria en de grote vlam van de lijkverbranding. Wel bleven hij en ook anderen overeind ondanks alle slaag, honger, keihard werken, pesterijen en gore troep die alle regels van het Duitse "Saubere, Sauber" tarten. Hij moest opeengepakte patiënten 'gezenen' zonder voldoende beschikbare medicatie. Ontroerend beschreven is de liefde tussen Hans en zijn vrouw Friedel. Dankzij de spaarzame ontmoetingen, de briefjes en de gedachten aan haar hield hij het vol.

De kracht van dit verhaal is dat het geschreven werd in het kamp zelf, nog tijdens de oorlog. De beschreven ervaringen zijn onaangetast door latere herinneringen of naoorlogse kennis. Een belangrijk historisch document dat op aangrijpende wijze het lot van gevangenen in de vernietigingskampen in beeld brengt.

Naschrift. Voor, tijdens en na Auschwitz. De vraag blijft

Eddy De Wind kwellen: waarom leef ik nog en zoveel anderen niet. Als psychiater en psychoanalyticus specialiseerde hij zich in de behandeling van oorlogstrauma's en publiceerde in 1949 als eerste over het concentratiekampsyndroom (KZ-syndroom). En hij was als een van de eersten bezig met transgenerationale traumatisering.

Geïllustreerd met beeldmateriaal uit het archief van de familie De Wind, waaronder twee niet eerder gepubliceerde foto's van vlak na de bevrijding van Auschwitz Eddy de Wind, *Eindstation Auschwitz. Mijn verhaal vanuit het kamp (1943 - 1945)*. Met een voorwoord van Adriaan van Dis. Amsterdam, Meulenhoff 2025. Zestiende gewijzigde druk. Paperback, 232 pp. € 17,50.

Na 80 jaar

Dit jaar is het tachtig jaar geleden dat Nederland werd bevrijd van nazi-Duitsland en de Tweede Wereldoorlog hier ten einde kwam. Sinds 1945 is traditie van herdenken en vieren ontstaan. In 'Tachtig keer twee minuten' belichten historici en literaire auteurs belangrijke momenten uit de herdenkingsgeschiedenis, die ons denken over herinnering en het stilstaan bij onze vrijheid hebben veranderd. De Tweede Wereldoorlog is vooral ook de oorlog van de Holocaust (term bekend sinds jaren zeventig). Een oorlog waarin systematisch 12 miljoen Joden, Roma en Sinti werden vermoord. Het is schokkend te lezen dat het herdenken van die slachtoffers pas in de jaren zestig deel ging uitmaken van de Nationale Herdenking. De jaren ervoor ging het over militairen, het verzet, collaboratie, de Hongerwinter. Zo duurde het ook decennia voordat het herdenken van wat er gebeurde in voormalig Nederlands-Indië in het hedendaags herdenken kon worden verweven.

Dit overzicht van tachtig jaar herdenken is voor iedereen die wil weten wat de Tweede Wereldoorlog niet alleen vandaag de dag nog betekent, maar ook naar verwachting in de toekomst zal betekenen.

Nationaal Comité 4 en 5 mei, *Tachtig keer twee minuten. Over tachtig jaar herdenken, vieren en het herinneren van de Tweede Wereldoorlog*. Onder redactie van Eefje van den Akker, Sophie van den Bergh en Matthijs Kuipers. Met medewerking van Pepijn de Koning. Amsterdam, Boom 2025. Paperback, 288 pp. € 24,90. Vanaf 18 april in de boekhandel.

DB

4 en 5 mei in Amsterdam Zuid

Foto: Mark Rammers

Jaarlijks staan we op 4 mei stil en komen we op 5 mei in beweging: we herdenken de Tweede Wereldoorlog en we vieren onze kwetsbare vrijheid. Op beide dagen worden er in Amsterdam vele activiteiten georganiseerd, zo ook in stadsdeel Amsterdam Zuid.

Op 4 mei, tussen 11.00 en 18.00 uur, vindt ‘Oorlog op het Museumplein’ plaats. Een dag vol herdenkingsprogramma’s en overige activiteiten op en rondom het Museumplein. Deze programma’s zijn voor jong en oud. Een greep uit het programma: diverse Open Joodse Huizen en Huizen van Verzet in onder andere het Rijksmuseum en het Van Gogh Museum, concerten in het Concertgebouw, rondleidingen met Erfgoeddragers, de Roma en Sinti- herdenking en een buiten-expositie in samenwerking met FOAM over de geschiedenis van het

Museumplein tussen 1940 en 1945. Om 18.00 uur is iedereen welkom voor de jaarlijkse Stille Tocht, die dit jaar vertrekt vanaf het Museumplein naar de Dam.

Ook buiten het Museumplein zijn er verschillende Open Joodse Huizen en Huizen van Verzet. Chantal Runne vertelt over hoe haar oma vier concentratiekampen overleefde en haar opa onverschrokken was in het verzet. Aad Meiderts vertelt het wonderlijke verhaal van schrijver en dichter Max Keijzer.

Op verschillende plekken in stadsdeel Zuid worden herdenkingen georganiseerd, waaronder bij het Olympisch Stadion en in de Van Woustraat.

Op 5 mei vieren en onderzoeken we onze kwetsbare vrijheid met o.a. het Bevrijdingsdansfestival op het Museumplein en u kunt aanschuiven bij verschillende Vrijheidsmaaltijden. Zo presenteert dove chefkok Martijn in het Doven Ontmoetingscentrum een driegangen diner voor een groep van 60 dove en horende mensen uit de buurt. Een spreker vanuit DovenShoah vertelt over de doven-geschiedenis ten tijde van de oorlog.

Er is een Vrijheidsmaaltijd bij OBA Roelof Hartplein rondom Etty Hillesum en een Vrijheidsmaaltijd in het Odensehuis met een inleiding door Tanja Jadnanansingh, voorzitter van stadsdeel Zuid-Oost (onder voorbehoud). De vraag die zij aan de orde stelt is: hoe komen we tot meer verdraagzaamheid in Nederland en wat is daarbij de kracht van taal?

Bovenstaande programma’s zijn slechts een deel van het totale aanbod. Het volledige overzicht van alle programma’s en bijbehorende tijden op 4 en 5 mei kunt u vinden op 4en5meiamsterdam.nl

Amsterdams 4 en 5 mei comité,
Sandra Terschegget

Dodenherdenking op de Apollolaan

Vanaf ca. 19.30 zal op 4 mei de dodenherdenking plaatsvinden bij het “Verzetsmonument” op de Apollolaan. Er zal worden gesproken door Dick Zijlstra (1939). Dick Zijlstra is de jongste (en als enig nog levende) van de 11 kinderen uit het gezin Zijlstra, van wie de oudste broer is weggevoerd en gefusilleerd op de Apollolaan. In zijn werkzame leven was hij directeur van een basisschool in Bergen NH. Leerlingen van de Eerste Montessorischool “de Wielewaal” dragen zelfgeschreven gedichten voor. Jet Key

Apollolaan. Foto: Anita Muschner

Herinneringsmonument Samenwerking 1940-1945

Op zondag 4 mei herdenken wij bij het namenmonument in de Gerard Terborgstraat (44-46) de bewoners van Samenwerking die in de Tweede Wereldoorlog door de Duitsers zijn weggevoerd en gedood, met name Joodse bewoners en verzetsstrijders. Aanvang is om 19.30 uur.

Robert Vuijsje spreekt over ‘Oorlog in Zuid’. Vuijsje is journalist en schrijver en heeft zijn jeugd bij Samenwerking doorgebracht. In 2008 publiceerde hij zijn debuutroman ‘Alleen maar nette mensen’, waarmee hij o.a. de Gouden Uil won. De muziek wordt verzorgd door violiste Janne van den Akker, haar dochter Dide en vriendin Swaentje.

Belangstellenden zijn van harte welkom bij de herdenking en bij de nazit in buurthuis De Coenen. Daar wordt namens het bestuur van Samenwerking gesproken door Mascha Furth.

De herdenking wordt georganiseerd door Co Welgraven, Els van Eijden en Casper Oranje.

Theater na de Dam in De Thomas:

Shakshuka: No Onions

Collega’s en vrienden Rachel en Michiel werken bij een links tijdschrift. Ze delen hetzelfde scherpe gevoel voor humor en voor beiden is identiteit een belangrijke drijfveer om te schrijven. Als Michiel promoveert tot eindredacteur en hij Rachels artikelen over de oorlog in Gaza vanuit haar perspectief als Jood in Nederland niet plaatst, begint het te wringen. Tijdens een vrijmibo sluiten ze beiden dronken het kantoor af. In het gesprek dat volgt komen pijnlijke punten aan het licht. Rachel wil begrijpen waarom haar artikelen niet geplaatst zijn. Michiel stelt dat juist na de Tweede Wereldoorlog zij als Jood toch zou moeten begrijpen dat wat Israël nu doet, niet kan?

Wat heeft een oorlog die zich 3000 km verderop afspeelt, te maken met een oorlog van 85 jaar geleden? Wat zijn de gevolgen voor een vriendschap tussen twee mensen die het over bijna alle andere onderwerpen wél altijd met elkaar eens konden worden?

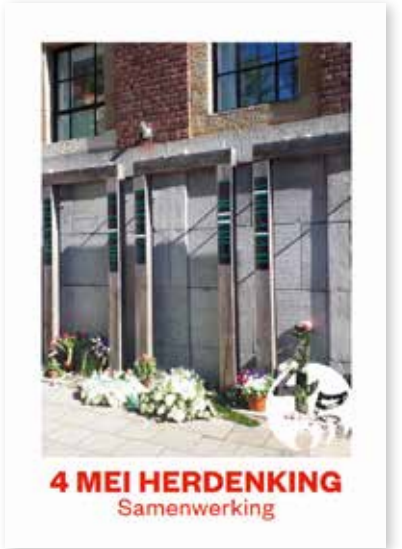

Judith Schrijver, Shakshuka No Onions, Theater Na de Dam. Foto: Hilde Harshagen

Actueel

De aanleiding voor het schrijven van het stuk is de persoonlijke connectie van Judith Schrijver met het onderwerp. Met Joodse familie in Israël en linkse, activistische vrienden om zich heen, voelt ze hoe de oorlog die zich nu afspeelt, schuurt met de verhalen waarmee ze zelf is opgegroeid over oorlog en vervolging. Hoe kun je de kracht van verhalen juist vóór vrede laten werken en is het mogelijk om over je eigen trauma en pijn heen te stappen, om het leed van de ander te zien?

Shakshuka: No Onions is op 5 en 6 mei te zien in De Thomas. Meer informatie en kaarten via dethomas.nl

Amstelveenseweg

Ook dit jaar vindt op 4 mei weer een dodenherdenking plaats bij het monument aan de Amstelveenseweg, naast de ingang naar het Vondelpark.

Het monument is opgericht ter ere van vijf leden van de Binnenlandse Strijdkrachten die hier op 6 en 7 mei omkwamen in vuurgevechten met de Duitsers. Het programma begint om 19.30 uur en bevat onder andere een toespraak van de schrijfster Saskia Goldschmidt, wier boek ‘Na De Oorlog’ onlangs uitkwam.

Om 20.00 uur zijn er twee minuten stilte, voorafgegaan door het blazen van de Taptoe. Daarna worden er kransen en bloemen bij het monument gelegd. Paul Heerink

Monument Amstelveenseweg

Het Ignatius College

Het Ignatius in 1911 aan de Hobbemakade.
Foto: Stadsarchief Amsterdam.

Het college werd in 1895 opgericht door de paters Jezuïeten ten behoeve van de intellectuele vorming van jongens. Aanvankelijk als R.K. Gymnasium gevestigd aan de Herengracht. Vanaf cursusjaar 1909-1910 ging de school, uitgebreid met een afdeling Hogere Burgerschool met 5-jarige cursus, verder als Sint Ignatius College. Het betrof in 1911 een nieuw gebouw aan de Pieter de Hooghstraat op de hoek van de Nicolaes Maesstraat en, met weer om de hoek, aan de Hobbemakade de behuizing voor de paters. In de eerste roerige zeventiger jaren van de vorige eeuw werden ook meisjes tot het college toegelaten en trad de eerste leek als rector aan. Het college verhuisde in 1977, door een gebouwenruil met het Montessori Lyceum, naar het pand Anthonie van Dijkstraat 1/Albrecht Dürerstraat 38 (waar nu de internationale Franse school is gehuisvest). Tegenwoordig is het “IG” weer een categoriaal gymnasium, gevestigd aan de Jan van Eijckstraat.

De gevel van het gebouw aan de Hobbemakade herinnert nog aan de jaren dat de rooms-katholieke kerk er de dienst uitmaakte, evenals de kapel op de hoek van de Nicolaas Maesstraat die nu als aula van het Montessori Lyceum wordt gebruikt.

Het bijzondere aan het Ignatius College is de hoeveelheid schoolverenigingen die op initiatief van de paters is opgericht. In de periode van vóór WO II tot de jaren zestig van de vorige eeuw, waarin de meeste van deze verenigingen werden opgericht was er nog geen tv en dergelijke en dus weinig vertier in de vrije tijd. Het is de periode van de oprichting van TIC (Tennisvereniging IgnatiusCollege), TAIC (Tafeltennis IC), CRIC (Cricket IC), SCHIC (Schaken IC), ZWIC (Zwemmen IC) en nog een aanzienlijk aantal meer verenigingen. Waaraan denkt u bij voorbeeld bij de afkorting PRIC? Natuurlijk: de postzegelruilvereniging. Al deze verenigingen zijn in de loop der tijd opgeheven. Alle verenigingen? Neen,

gelukkig niet! Drie sportverenigingen van het Ignatius College hebben sinds hun oprichting in de vorige eeuw de woelige tijden succesvol doorstaan en floreren al lang op eigen benen. Ik heb het over de voetbalvereniging VIC (uit 1916, reeds lang bekend als RKAVIC), RIC (Roeivereniging IC, opgericht in 1931) en HIC (Hockeyvereniging IC, anno 1946). Het enige wat, naast de sportieve prestaties, deze drie verenigingen nog met elkaar verbindt, is de oranje-wit-zwarte verenigingskleur.

Verzetstrijders Loek Verstrijden en Wim Burger

Deze twee leerlingen van Het Ignatius College werden in 1932 en 1933 lid van RIC. Na hun ‘IG’-tijd bleven ze, zoals veel oud-scholieren, lid van de roeivereniging. Tijdens de oorlog sloten deze hechte vrienden zich aan bij het verzet en waren actief bij het verspreiden van illegale zaken en hielden zich bezig met spionageactiviteiten en sabotage. Door verraad werden de twee vrienden in september 1941 gearresteerd gearresteerd en in april 1942 ter dood veroordeeld. Zij zijn in mei 1942 gefusilleerd.

Na de oorlog is de vloot van de roeivereniging versterkt met twee wherry’s, de *Loek Verstrijden* en de *Wim Burger*, die beide in 1947 op het schoolplein van het Ignatius College zijn gedoopt. Sindsdien zijn er altijd twee roeiboten met deze namen onderdeel van de RIC-vloot. Anno 2025 zijn dat twee wedstrijd-Empachters die nationaal en internationaal de naam van de twee vrienden hoog houden en die hun thuisbasis hebben op RIC, waar zij naast elkaar of boven elkaar, hun ligplaats hebben in de loods. JB

Ignatius Gymnasium, Jan van Eijckstraat

Uniek theaterstuk Onder het Melkwoud in Amsterdam Zuid

Net toen televisie begon, maakte het radiotheaterstuk *Under Milkwood* de Engelse dichter Dylan Thomas in één klap wereldberoemd. Bob Dylan noemde zich naar hem. Miljoenen mensen, ook in Nederland, zaten aan de radio gekluisterd om een kijkje te nemen in het dromerige en duivelse denken van kleurrijke personages in een vissersdorpje in Wales en te

horen wat ze daar allemaal uitspookten. Tot zijn verbazing trok het ook als theaterstuk volle zalen.

Op vrijdag 23 en zaterdag 24 mei brengt *Willem’s Theater* dit bijzondere stuk in de vertaling van Hugo Claus. De ervaren regisseuse Annebel Venmans brengt deze adaptatie tot leven en het muzikale wonderkind,

tevens invallend concertpianist en conservatoriumdocent, Stephanus Harsono speelt piano en heeft de muzikale leiding.

Locatie: Willem de Zwijgerkerk, Olympiaweg 14, Amsterdam.
Toegangsprijs: € 10 aan de deur, Stadspas € 5.
Reserveren: willemdezwijgerkerk.nl.

Wonen aan het Beatrixpark **Park Meadows**

Artist impression van Park Meadows

In de vorige editie van de wijkkrant heb ik de verbouwing van de voormalige Kapel en Convict aan de rand van het Beatrixpark beschreven. Nu neem ik u mee om een blik te werpen op de groenstroken tussen de Kapel & Convict en de gebouwen van AkzoNobel, Stibbe en het St. Nicolaaslyceum. Park Meadows, bestaande uit twee woontorens, is inmiddels in aanbouw op de kavels 6 en 7, gelegen achter de AKZO-en Stibbe-gebouwen. De nabijgelegen kavel 2 wacht nog op de start van Habitat Royale (waarover in de volgende wijkkrant meer).

Nu dus aandacht voor Park Meadows, waarvan de naam verwijst naar de groene en natuurlijke omgeving van het Beatrixpark. Park Meadows bestaat uit twee woontorens die omgeven worden door zowel bloesembomen als

bomen met herfstkleuren en ‘groenblijvers’. De twee gebouwen samen bieden ruimte aan 213 appartementen in een mix van koop, middelhoge huur en vrije sector. De oosttoren heeft 19 verdiepingen en is bestemd voor verhuur; in de 17 verdiepingen tellende westtoren komen de koopappartementen.

De verbinding op de begane grond tussen de twee gebouwen is bestemd voor horeca en algemene ruimte voor de bewoners en hun bezoekers. Ondergronds wordt inmiddels hard gewerkt aan de parking, fietsenstalling en – naar ik me heb laten voorlichten – een fitnesscentrum. Meer informatie is te vinden op de website van de ontwikkelaar Breevast via www.parkmeadows.nl JB

De narcis

Een korte geschiedenis van deze prachtige voorjaarsbloem

De oorsprong van één van onze meest geliefde voorjaarsbloemen, de narcis, voert terug naar de Griekse mythologie. Volgens die overlevering staat de narcis symbool voor de blinde liefde voor de eigen persoon, gebaseerd op de mythe van de jonge, knappe maar zelfzuchtige Narcissus. Hij had maar voor één ding oog en dat was voor zichzelf.

De mythe gaat als volgt. Na een jachtpartij wilde Narcissus water drinken uit een helder meertje, waar hij zijn eigen spiegelbeeld zag. Prompt werd hij verliefd op de weerspiegeling van zijn kennelijk wonderschone gezicht en kon zich daarvan ook niet meer losmaken. Hij vergat de andere zaken van het leven en vulde zijn tijd met de aanbidding van zijn eigen spiegelbeeld aan de rand van dit meertje totdat hij, aan het einde van zijn krachten, ten onder ging. Door uitputting? Door verdrinking? De bronnen zijn hier niet eenduidig over. Zijn lichaam was in ieder geval nergens te vinden. Het enige wat sindsdien bloeit aan die waterkant is een felgele bloem waarvan de knop altijd naar beneden kijkt. Volgens het verhaal zou Narcissus zelfs in de rivier van het dodenrijk, de Styx, nog naar zijn spiegelbeeld kijken.

En de narcis in de moderne tijd: een prachtige, gele bloem, waarvan de kelk altijd naar beneden kijkt op zoek naar eigen gelijkenis. Deze voorjaarsbloem houdt, net als diens naamdrager, uitsluitend van zichzelf en duldt geen andersoortige bloemen in dezelfde vaas, want dan zijn er snel doden in het boeket te betreuren.

En dan is er nog een aanvulling op de mythe: Sigmund Freud (1856 – 1939), grondlegger van de psychoanalyse, introduceerde het begrip narcisme. In zijn studies beschrijft hij de nog steeds gangbare theorie over dit menselijk gedrag waarbij een narcist uitsluitend en alleen van zichzelf houdt ten koste van anderen. JB

Het broedseizoen is begonnen

De meeste vogels maken elk jaar een nieuw nest, maar de huismus en de gierzwaluw keren steeds terug naar dezelfde plek. De gierzwaluw is echt een stadsvogel, die maar een klein gaatje of spleetje in een muur of onder het dak nodig heeft om te broeden. Elk jaar vliegen de gierzwaluwen in april uit Afrika naar Amsterdam, zo'n 6.000 kilometer. Ze blijven hier drie maanden en gaan dan weer terug.

Amsterdam houdt alle vaste broedplaatsen van gierzwaluw, mus en spreeuw bij. Nesten en eieren zijn de hele broedperiode beschermd, vanaf het eerste takje tot het uitvliegen van het laatste jong. Dat bepaalt de Omgevingswet. Een bewoner mag een nest niet weghalen of verstoren, ook niet als hij een boom wil kappen of snoeien. Kijk daarom goed of er een nest is, als u gaat snoeien of klussen.

Het broedseizoen loopt door tot 1 oktober. De meeste vogels broeden van half maart tot en met juli. Sommige vogels broeden wel 2 of 3 keer achter elkaar. Dat geldt ook voor watervogels: laat broedende meerkoeten, eenden en zwanen met rust.

Wilt u de vogels helpen?

Hang een nestkast in de tuin of op het balkon, met wat voedselbollen in de buurt en als het warm wordt een platte schaal met water. Een rommelhoekje in de tuin trekt insecten aan, dat vinden de vogels ook fijn. Meer weten? Kijk op www.amsterdam.nl/nieuws/achtergrond/broedseizoen (bron: gemeente Amsterdam)

Vluchteling uit eigen land

Ik was zwerfafval aan het oprapen bij het Amsterdams Lyceum. Op een bankje zat een jongen te genieten van het zachte weer, zo leek het. Maar toen ik een praatje met hem maakte, bleek dat het stormde in zijn hoofd. “Het heeft totaal geen zin, mevrouw. Ik woon hier mijn hele leven en ik zie het steeds meer achteruit gaan. Iedereen gooit zijn rotzooi op straat.” Tja, de gemeente kan het niet aan en ik vind het leuk werk.

Hij bleek wiskunde te studeren. Maar hij zag steeds minder de zin van zijn studie in, hij kon geen oplossingen ‘verwiskundigen’. Er komen steeds meer vluchtelingen, er is geen huisvesting voor jongeren, de inflatie rijst de pan uit, om over het klimaat maar te zwijgen. Het liefst zou hij gewoon vertrekken, gewoon een koffertje mee, op een trein stappen en zien wat er komt. Ik: “Maar dan word je ook een vluchteling!” “Ja, daar hebt u een punt,” zei hij. Mechtild Rietveld

Zwerf en de andere geur

Onze bekende zwarte kater Zwerf is aan de wandel. Als een rasechte zwerver weet hij zijn wegen wel te vinden en daarnaast heeft hij, als voormalige burgemeester van de wijk, nu de vrijheid te gaan en te staan waar hij wil. Nadat hij zijn ambtsketen heeft overgedragen aan poes Kwien, residerend in het Dufayhuis, volgt Zwerf het Nieuwe Licht. En niet alleen dat, maar

ook een hem onbekende geur, die hem leidt naar een nabijgelegen park. Een plek vol loof- en waterpartijen, omringd door majestueuze huizen en ruime tuinen. Op een muurtje van een van die tuinen zit een grijze kater voornaam te zijn. Zijn felle, gele ogen hebben meteen Zwerf gespot en nu is het wachten op een kennismaking. Een happening die niet lang op zich laat wachten, want de geur trekt aan. Na wat rondtrekkende bewegingen neemt Zwerf plaats naast deze grijze

eminentie die hem met een kille blik opneemt. De taal der dieren laat zich moeilijk in menselijke woorden omzetten; toch is het duidelijk dat die twee poezen elkaars aanwezigheid dulden, althans voorlopig. “Zwerf is de naam,” waarna de grijze kater, zonder een poot te verzetten, zich voorstelt als Poet, de keizer van de Russische kortharigen. Poet zet daarna de rechten uiteen rond de muur waarop de twee viervoeters inmiddels op gepaste afstand van elkaar verblijven. “Allemaal van ons, van mij dus en mijn gevolg. Datzelfde geldt voor alles in de omgeving. Het is maar dat je het weet.” Tja, voor Zwerf zit er niets anders op dan dat dus te weten; begrijpen is een ander hoofdstuk. Om dit begrip hoofdstuk te openen lanceert Zwerf een slimme vraag: “Die kwakende, dikke eend in de vijver daarginds, is die ook van jullie?”

Als door een injectienaald bij de dierenarts geprikt, reageert Poet: “Van jullie?? Van mij zal je bedoelen! Die eend is nóg niet van mij. Op zich een aardige exoot, wel wat luidruchtig en te zelfverzekerd, maar dat is ook wel weer om te lachen. Zijn naam is D. Duck, volgens eigen zeggen een wereldberoemdheid van overzee, speciaal hier naartoe gevlogen op de geur van de rijkdommen die uit mijn vijver oprijzen.” Voordat Zwerf de gelegenheid heeft om vragen te stellen, met name over die geur, klinkt er vanuit een huis een getrommel op een blikje en de roep “Poet! In!” En weg is de gesprekspartner van Zwerf, die inmiddels zelf ook toe is aan een smakelijk hapje. Misschien een visje uit de vijver waar D. Duck nog steeds aan het duiken is. Mooie gelegenheid om die wereldberoemdheid te leren kennen. De tijd zal het leren hoe die kennismaking zal uitpakken. JB

Plannen voor een geveltuin? De gemeente helpt mee!

Geveltuinten maken de stad groener en mooier en helpen de stad beter bestand te zijn tegen extreme weersomstandigheden. Ze trekken ook vogels en insecten aan.

Ter ere van 750 jaar Amsterdam kunt u gratis een geveltuin laten aanleggen.

Geveltuintje. Foto: Carla Wijstroot

Voor een klein bedrag bestelt u een plantenpakket, waarvan 11 biologische, gifvrije vaste planten die jarenlang mooi blijven. Kies een variant die past bij uw situatie: zon, half-zon of schaduw. Zo'n pakket kost € 7,50 (i.p.v. € 73,95). Stadspashouders betalen € 2,50 en krijgen er gratis een zak 'bodempliefde' bij: een natuurlijke plantenvoeding die de grond verbetert en helpt de geveltuin gezond te laten groeien.

Meld u aan via amsterdam.nl/woonen-leefomgeving/groene-stad/geveltuin-aanvragen/ en vink aan dat u een plantenpakket wilt. Daar leest u ook aan welke voorwaarden de aanvraag moet voldoen.

De gemeente legt uw geveltuin aan. Daarna ontvangt u een link om het plantenpakket te bestellen. Het pakket wordt bij u thuisbezorgd en kan direct worden geplant.

Er zijn sinds eind maart 750 pakketten beschikbaar, waarvan 250 voor Stadspashouders. De actie loopt tot 27 oktober 2025 of zolang de voorraad strekt. Reageer snel, want op = op.

Tip: op <https://weerproof.nl/tips/geveltuin-wij-leggen-gratis-de-geveltuin-aan/> vindt u nog meer duidelijkheid over het aanvragen en aanleggen van een geveltuin. (bron: gemeente Amsterdam)

Ouder worden

Als ik iemand op de fiets zie die zijn/haar arm uitsteekt om af te slaan, kijk ik verbaasd toe. Want vrijwel niemand doet dat, lijkt het wel. Het zijn voornamelijk oudere mensen die dat nog doen. Ik steek altijd mijn arm uit. Voel me ouder worden.

Als ik iemand zie die zijn/haar wijsvinger gebruikt op de mobiele telefoon, heb ik hetzelfde gevoel. Jongeren doen het met hun duimen. Dat kan ik niet en vele ouderen met mij, evenmin.

Als ik iemand met een gripper en een emmertje zwerfafval zie oprapen - dito waarneming. Het zijn altijd ouderen. Maar ja, die zijn, net als ik, met pensioen. Ik word oud en vind het oké!

Ik geniet van onze groene buurt. Van de buurtmoestuin op het Olympiaplein. Van het zwerfafvalgroepje dat zich elke laatste zaterdag van de maand om 11.00 uur verzamelt op de Marathonbrug om daarvandaan uit te waaieren en na een uur weer even bijeenkomt op de brug. Van het uitlaten van de hond van een buurvrouw, die het (sterke) beestje niet meer kan uitlaten; dat doen we met een groepje, want zo'n buurhondje moet minstens twee keer per dag naar buiten. Lekker door het Vondelpark. Ja, we zitten in een heerlijke Oud Zuid bubbel, daar ben ik mij zeer van bewust.

Ouder worden kan dus ook fijn zijn, ook al komen er natuurlijk makkes. Het is maar zo.
Mechtild Rietveld

Sportvergoeding 55+: Blijf actief en gezond met uw Stadspas!

Amsterdam (Zuid) moedigt u aan actief en gezond te blijven. Speciaal voor inwoners van 55 jaar en ouder, die in het bezit zijn van een Stadspas, biedt Stadsdeel Zuid u de Sportvergoeding 55+ aan. Met deze regeling kunt u tot €175,- per halfjaar vergoed krijgen.

Hoe werkt het?

Kies een sportclub bij u in de buurt, vraag een proefles aan en neem uw Stadspas mee. Als u de proefles leuk vindt, kunt u direct lid worden door uw Stadspas te laten scannen.

Uw contributie wordt dan automatisch vergoed door de gemeente.

Waarom deelnemen?

Sporten is niet alleen goed voor uw gezondheid, maar ook een geweldige manier om nieuwe mensen te ontmoeten en deel uit te maken van de gemeenschap. Of u nu wilt wandelen, zwemmen, yoga doen of een andere sport beoefenen, er is volop keuze.

Nieuwe website

Bezoek onze nieuwe website voor meer informatie over de Sportvergoe-

ding 55+ en om een sportclub bij u in de buurt te vinden. Wist u dat steeds meer sportclubs zich aansluiten bij deze regeling? Dit betekent dat er nog meer mogelijkheden zijn om actief te blijven!

Doe mee en blijf fit!

Met de Sportvergoeding 55+ maakt u een stap naar een gezonder en actiever leven. Mis deze kans niet en ontdek welke activiteit het beste bij u past. Voor meer informatie, bezoek www.amsterdam.nl/stadspas/stadspas-sportvergoeding-55/

Bridge

‘Met vereende krachten’
een bridgeprobleem voor gevorderden

**Je bent als West in 3Sa gekomen waar-
tegen Noord start met ♠H die je neemt
(doorgaans is één keer duiken met 9
kaarten bij de tegenstanders niet
verstandig). Je hebt 7 slagen en moet uit
een van de lage kleuren de extra 2 slagen
halen. Waar valt je keuze op, snijden op ♦V
over Zuid of snijden op ♣V over Noord?
Of heb je een andere speelwijze?**

Iedere vrijdag is er in Buurthuis
Lydia Begeleid Bridgen. Vind je dit
interessant, neem dan gerust contact
op met mij. Guido Bakker,
gji.bakker@hetnet.nl of bel 0617145400

Schaken

Op 27 februari 2025 overleed Boris
Spasski op 88-jarige leeftijd. Spasski
werd in 1969 wereldkampioen scha-
ken en bleef dat tot 1972, toen hij
verslagen werd door Bobby Fischer.
Spasski was een geniaal schaker met
scherp, aanvallend spel. Hij was niet
bang om stukken te offeren.

Onderstaande stelling komt uit een
partij die hij in 1988 speelde. Met wel-
ke briljante zet dwingt Spasski (zwart)
hier zijn tegenstander tot opgeven?
Martin Blom en Jule Cordes

Tegen 3Sa start Noord ♠H.
Hoe maakt de leider zo veilig
mogelijk 9 slagen?

leider

♠ A6
♥ AH73
♦ ABT4
♣ 765

dummy

♠ 73
♥ 962
♦ H52
♣ AHBT2

♠ ?
♥ ?
♦ ?
♣ ?

♠ ?
♥ ?
♦ ?
♣ ?

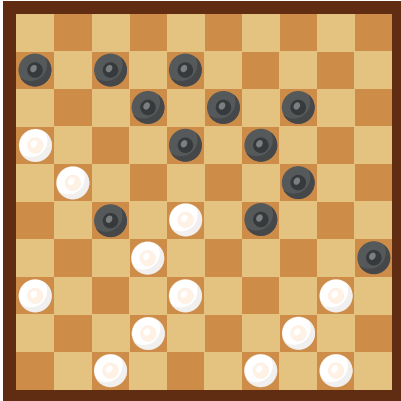
Dammen

Een overmoedige
tegenstander

We zien in de diagramstand een
zwartspeler die gemakkelijk remise
had kunnen maken, maar niet inzag
waarom hij niet zonder veel gevaar
voor de volle winst zou gaan. In de
diagramstand met wit aan zet is zwart
al volledig in een hinderlaag gelopen.
De 3 zetten voorafgaande aan de
diagramstand waren: zwart: 22-27, wit
33-28, zwart: 23-29. Dus vanuit zwart
gezien volledig logisch en consequent.

**Opgave: Hoe maakt wit
korte metten met zwart.**

Hans Jansen

Oplossing bridgeprobleem:
Je hebt 7 slagen en moet er dus nog
2 versieren. Als je snijdt in een
kleur, blijft dat verkeerd te gaan;
Zuid heeft ♠V en Noord heeft ♦V.
Pech, kan je zeggen na afloop van
het spel, maar dat is niet helemaal
zo. Je hebt een 50%-kans genomen
door te snijden in een van de lage
kleuren. Het kan beter door kansen
te combineren. Probeer eerst in een
van de kleuren de aas en heer te
slaan en als de vrouw dan niet valt
kan je alsnog snijden in de andere
kleur. De kans dat ♣V valt (≈30%)
is groter dan dat ♦V valt, dus sla
eerst ♠A en ♠H. Door op deze
wijze te combineren verhoog je de
kans op succes tot ongeveer 65%.

Oplossing schaken:
1... Qf3!! Een briljant dame-offer. 2.
gx3 (Wit moet het offer wel
accepteren, anders is de volgende zet
Qxg2# schakmat). 2... Nxf3+
Kh1 3. Bh3 en Bg2# schakmat is
niet meer te voorkomen. Fragment
afkomstig uit: Andruet-Spasski,
Bundesliga 1988.

Oplossing dammen:
1. 36-31 (28-22 was niet goed
wegens 27-31 36x27 12-17 21x34
24-29 34x23 19x48 met winst voor
zwart) 1... 27x36 2. 28-22 18x27 3.
21-17 12x21 4. 44-39 35x33 5. 32-28
33x22 6. 38-32 27x38 7. 16x20 24x15
8. 42x11 6x17 En wit wint het 3
tegen 3 eindspel. Bijvoorbeeld 9.
50-45 15-20 10. 45-40 20-24 11.
40-34 17-22 12. 49-43 22-28 13.
43-38 en zwart moet zijn schrijven
weggeven.

Eenzaam maar niet altijd alleen

In Amsterdam is 15 % van de inwoners ernstig eenzaam. Daarboven is er nog 38 % die regelmatig gevoelens van eenzaamheid heeft. Het minst doet dit zich voor in de stadsdelen Centrum, Oost en Watergraafmeer en het meest in Nieuw West. De andere stadsdelen, dus ook Oud-Zuid, zitten op het gemiddelde. Eenzaamheid komt het meest voor onder gescheiden mensen, weduwen, weduwnaars en vooral onder alleenwonende jongeren. GGD maakt een verschil tussen emotionele eenzaamheid – verlies van of gebrek aan levenspartner, slechte of geen relatie met kinderen en ouders – en sociale eenzaamheid – geen vrienden, slecht contact met collega's en zelf slecht in staat sociale contacten aan te gaan. Daarnaast heb je nog existentiële eenzaamheid die mensen ervaren als een verloren, leeg en zinloos gevoel, waarbij anderen de kern van hun wezen niet herkennen.

Koningin Wilhelmina schreef na haar aftreden in 1948 het boek 'Eenzaam maar niet alleen'. Zij beschrijft daarin hoe zij vanaf haar jeugd altijd omringd was door heel veel mensen, maar dat ze nooit haar ware aard kon tonen. Altijd min of meer gedwongen de rol te spelen van prinses en later van koningin.

Zulke eenzaamheid komt vaker voor. Ik denk dan bijvoorbeeld aan mensen met een andere seksuele geaardheid. Veelal worstelen ze daarmee hun hele pubertijd. Als hun ouders hen begrijpen, hebben ze geluk, als dat niet zo is dan volgt een lange levensperiode waarin zij permanent moeten bewijzen dat ze respectabele mensen zijn.

Een ander voorbeeld van eenzaamheid komt voor bij (hoog)bejaarde mensen die vol zitten met herinneringen aan de Duitse bezetting, de onderduikperiode of het concentratiekamp. Zij kunnen rond 5 mei geconfronteerd worden met jongeren die zich schouderophalend distantiëren van die verhalen over bezetting en Holocaust.

Op scholen met veel leerlingen met een emigrantenachtergrond zijn docenten vaak terughoudend met verhalen over deze oorlog. Leerlingen kunnen reageren met 'Ja, ja altijd maar weer over die 5 jaar bezetting, maar het gaat nooit over de 300 jaar bezetting van onze landen door jullie legers'. In het Nationaal Monument op de Dam liggen behalve de urnen van verzetslieden van de oorlog ook een urn met as van Nederlandse soldaten die de bevrijding van Indonesië met geweld probeerden tegen te gaan. Logisch dat deze jongeren moeite hebben met de huns inziens eenzijdige aandacht. Want ook in deze gevallen wordt de kern van jouw gevoelens niet erkend.

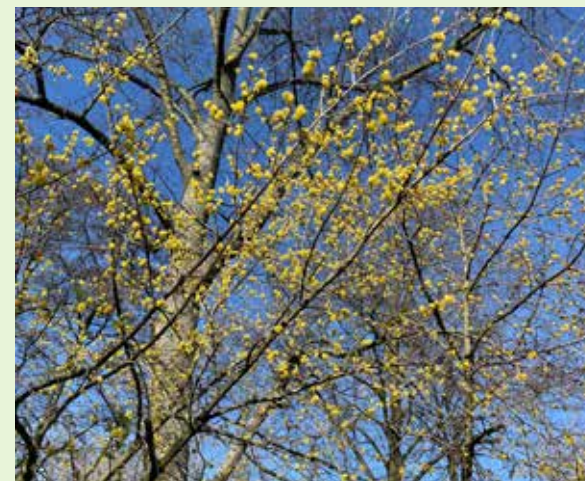
Los van alle persoonlijke redenen van eenzaamheid is het ook een feit dat onze gedigitaliseerde maatschappij eenzaamheid bevordert. Kon je vroeger een praatje maken in tram en trein, tegenwoordig tuurt iedereen op mobiel of tablet. Vroeger kende je de verkopers van alle bakkers in jouw buurt, slagers, kruideniers en melkboeren. Nu moet je in de supermarkt zelf afrekenen en ontmoet je alleen medewerkers als die je boodschappen komen controleren.

Met alle sociale media lijkt het voor jongeren allemaal swingend en hip. Aan de ene kant is het dat ook zo, het ene feestbericht na het andere verschijnt op het scherm. Jongeren laten dat elkaar lachend zien. Wat zelden wordt verspreid zijn situaties waarin iemand bedroefd is, de pest er in heeft, etc. Nee, het moet leuk blijven. Diepzinnige contacten blijven uit. En dat eenzijdig alsmaar succes verspreiden leidt tot eenzaamheid. Eenzaamheid terwijl je met velen om je heen bent. Eenzaam maar niet alleen.

hansbeerends@planet.nl

Blik op Oud-Zuid Bloeiende bomen en struiken

Gele Kornoelje in het Vondelpark. In april krijgt hij glanzende groene bladeren en in de herfst bessen.

Halverwege maart gebeurde het opeens: het werd voelbaar en zichtbaar lente! Met temperaturen die nu al bijna 2 graden hoger lagen dan het gemiddelde van die in de voorafgaande jaren. De gemeente Amsterdam doet er dan ook veel aan om woonbuurten te 'vergroenen' met de aanleg van groenstroken, hulp bij geveltuintjes en de tegelservice. Daar leest u van alles over op weerproof.nl en ook met regelmaat in deze krant.

Maar een zonnige lente stemt ook vrolijk! We kunnen weer genieten op het gras van het Museumplein, het Vondelpark, de terrassen en de bankjes in onze buurten. Het is goed toeven aan de zonnige kant van de straat. De bloesemknoppen van vroege bloeiers zijn letterlijk opengebarsten en vormen een weelderig palet van ontlukend groen, geel, roze en wit tegen een strak blauwe lucht. Ook al moeten we rekening houden met 'april doet wat hij wil', de fraaie aanblik van lentebloesem pakken ze ons niet meer af. Amsterdam Zuid krijgt weer kleur op de konen!

Als de zon ergens dankbaar wordt opgevangen is het wel aan de Reijnier Vinkeleskade. Daar bloeit het Chinese klokje, officieel Forsythia, uitbundig geel op het kale hout. Na de bloei verschijnen de groene, langwerpige bladeren die in de herfst geelrood kleuren. De naam heeft deze sierheester te danken aan de Schotse botanist William Forsyth (1737-1804), een van de oprichters van de Royal Horticultural Society.

In de tuinen rondom de Harmoniehof torent in mei de

volle, intens roze kroon van de Japanse Sierkers boven een heg uit: de Prunus serrulata 'Accolade'. Kersenbloesem wordt in het Japans 'sakura' genoemd, dat staat voor vergankelijke schoonheid, nieuw leven en vreugde. De bloemen trekken vlinders en bijen aan.

In het Vondelpark is de tere, witte bloesem van de struikachtige sierkers al in maart een opvallende klimmer naar de zon. Het zou best eens de Prunus Umineko kunnen zijn, omdat het zo'n vroege bloeier is en de meerstammige boom zich prima weet te handhaven tussen de hoge bomen van het park.

De Magnolia, officieel de Liriodendron Tulipifera, heet in de volksmond ook wel 'tulpenboom' of 'beverboom'. We zagen vele varianten in de knop en roze en witte bloei in de voortuinen van o.a. de Hacquantstraat, bij het Rijksmuseum en aan de overkant van het water bij de Koningslaan. Soms bloeit de magnolia wel twee keer per jaar.

In het groene perk van het Roelof Hartplein komt in de loop van de lente de Rododendron indrukwekkend tot bloei. Er zijn ontelbaar veel soorten en maten van deze onderhoudsvriendelijke heester die het goed doet op zure grond. Het lijkt wel of deze struik elk jaar groter wordt en de combinatie van de rode en paarse bloemen steeds intenser. Zo willen we wel meer pleinen! CWP

Forsythia, Reijnier Vinkeleskade

Prunus serrulata 'Accolade' (Japanse sierkers), Harmoniehof

Prunus Colt (witte sierkers), in het Vondelpark

Witte magnolia, in tuin gezien vanaf de Koningslaan

Rododendron in rood en paars, Roelof Hartplein

Foto's: Date van Utteren en Carla Wijnstroot